

بودجه سال ۱۳۹۵ از لایحه تا قانون

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات بخش عمومی

کد موضوعی: ۲۳۰
شماره مسلسل: ۱۴۸۶۱
خردادماه ۱۳۹۵

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	۱. ترکیب منابع و مصارف
۷	۲. محورهای مهم لایحه بودجه و تغییرات آن
۷	۲-۱. مالیات بر ارزش افزوده
۷	۲-۲. نفت (قیمت و صادرات)
۸	۲-۳. اوراق تعهدزا (مشارکت، صکوک و اسناد خزانه اسلامی)
۱۰	۲-۴. صندوق توسعه ملی
۱۲	۲-۵. هدفمند کردن یارانه‌ها
۱۲	۲-۶. افزایش سرمایه بانک‌ها
۱۳	۲-۷. اجازه برداشت از منابع نفت مازاد بر پیش‌بینی بودجه
۱۴	۲-۸. استفاده از منابع حاصل از تجدید ارزیابی دارایی‌های خارجی بانک مرکزی
۱۴	۲-۹. اجازه انتشار اوراق مالی برای دستگاه‌ها و شرکت‌ها در تبصره‌ها برای جذب سرمایه یا پرداخت بدهی
۱۵	۲-۱۰. سقف تسهیلات مالی خارجی
۱۵	۲-۱۱. حقوق و دستمزد و سقف معافیت مالیاتی آن
۱۵	۲-۱۲. سهم ردیف‌های متفرقه در اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۱۶	۲-۱۳. درآمدهای اختصاصی
۱۶	۲-۱۴. تکرار برخی از احکام قوانین مصوب در تبصره‌های لایحه
۱۷	۲-۱۵. تغییرات غیراعتباری لایحه
۱۷	۲-۱۶. تبصره‌های الحاقی جدید به لایحه بودجه
۱۸	خلاصه و نتیجه‌گیری
۲۰	پیوست جدول مقایسه ماده واحده و تبصره‌های لایحه با قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

بودجه سال ۱۳۹۵ از لایحه تا قانون

چکیده

در این گزارش مجموعه تصمیمات مهمی که مجلس شورای اسلامی در زمان بررسی بودجه و تصویب اتخاذ کرد، ارائه شده است. بودجه کل کشور آثار مالی مجموعه سیاست‌های اتخاذ شده و همچنین امور حاکمیتی محوله به سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها و امور تصدیگری محوله به شرکت‌های دولتی و بانک‌ها را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر مجلس شورای اسلامی از طریق سازوکار مرتبط با ایجاد توازن و کنترل، به صورت همزمان منافع ملی را از طریق بررسی راهبردهای کلان بودجه و ترجیحات مردم و مناطق را از طریق بررسی سیاست‌ها، تبصره‌ها و ردیف‌های بودجه پیگیری می‌کنند.

در بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مجلس و تصویب قانون بودجه، اهم تصمیمات اتخاذ شده مجلس عبارتند از:

۱. افزایش بودجه کل کشور از حدود ۹۵۳ هزار میلیارد تومان پیشنهادی دولت به ۹۷۸ هزار میلیارد تومان (رشد بودجه کل کشور به میزان ۲/۷ درصد و رشد بودجه عمومی دولت حدود ۹ درصد)،
۲. عدم تغییر رقم مالیات بر ارزش افزوده پیشنهادی دولت،
۳. جابجایی رقم ۶۰ هزار میلیارد ریال از بخش درآمدهای متفرقه و انتقال آن به منابع بخش نفت،
۴. در نظر گرفتن مبلغ ۱۲۵ هزار میلیارد ریال برای «اوراق تسویه دیون»،
۵. استفاده از اوراق تعهدزا (مانند اوراق مشارکت) فقط برای اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۶. سهم صندوق توسعه ملی همان ۲۰ درصد پیشنهادی دولت باقی ماند. ظرفیت استفاده از صندوق توسعه ملی برای مسکن حذف شد. همچنین از مصارف دولتی از سهم صندوق توسعه ملی، ۵۰۰ میلیون دلار برای آبیاری تحت فشار و ۲۰۰ میلیون دلار برای صندوق شکوفایی و نوآوری تصویب شد.
۷. در موضوع هدفمند کردن یارانه‌ها، منابع پیشنهادی دولت (۴۸۰ هزار میلیارد ریال) به تصویب رسید اما در بخش مصارف آن مقرر شد که یارانه سه دهک درآمدی بالا حذف شود، خانوارهایی که سرپرست آنها بالای ۳۵۰ میلیون ریال در سال درآمد دارند، حذف شوند و مقرر شد که بخشی از منابع آزاد شده به اشتغال و حمایت از تولید و نوسازی صنایع اختصاص داده شود.
۸. دولت در لایحه بودجه پیش‌بینی کرده بود که امکان استفاده از منابع صندوق توسعه ملی برای افزایش سرمایه بانک‌ها وجود داشته باشد که در مجلس حذف شد.

۹. دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، پیش‌بینی کرده بود که حداکثر معادل ۵۰۰ هزار میلیارد ریال از محل ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی منابع برای تسویه مطالبات بانک مرکزی از بانک‌های دولتی و مطالبات قطعی بانک‌ها از دولت منظور شود که در مجلس به تصویب نرسید.
۱۰. اجازه انتشار اوراق مشارکت مالی برای دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی در تبصره «۵» بند «الف» لایحه بودجه در نظر گرفته شده بود که در مجلس هم به تصویب رسید.
۱۱. اجازه انتشار اوراق مشارکت و صکوک اسلامی (تبصره «۵» بند «د») توسط شهرداری‌ها در لایحه بودجه درخواست شده بود که در مجلس به تصویب رسید.
۱۲. در لایحه بودجه (تبصره «۱۸» بند «د») صدور اوراق بهادار ارزی و ریالی توسط بانک مسکن تا سقف ۵ میلیارد دلار به صورت مستقل یا با مشارکت صندوق توسعه ملی در نظر گرفته شده بود که در مجلس به تصویب نرسید.
۱۳. در لایحه بودجه (تبصره «۲۰») پیش‌بینی شده بود که دولت از طریق انتشار اوراق مالی اسلامی، بخشی از بدهی‌های خود را تسویه کند که در مجلس شورای اسلامی به تصویب نرسید.
۱۴. در لایحه بودجه امکان استفاده از تسهیلات مالی خارجی در سقف معادل ریالی ۵۰ میلیارد دلار در نظر گرفته شده بود که به تصویب رسید.
۱۵. سقف معافیت مالیات بر حقوق و دستمزد در لایحه بودجه ۱۳ میلیون ریال در ماه در نظر گرفته شده بود که به تصویب مجلس رسید.

مقدمه

بودجه سالیانه کل کشور، سند مالی یک‌ساله بخش عمومی کشور است که آثار مالی تصمیمات و سیاست‌های اتخاذ شده در بازه زمانی یک‌ساله را نشان می‌دهد. آثار مالی سیاست‌های اتخاذ شده در امور دفاعی، آموزش، سلامت، صنعت، کشاورزی، پولی، اشتغال، دستمزد و ... در مجموع از طریق ارقام منابع و مصارف و ردیف‌های بودجه قابل ردیابی است. مجلس شورای اسلامی در زمان تصویب بودجه از یکسو به دنبال پیگیری منافع ملی از طریق راهبردهای کلان بودجه است و از سوی دیگر از طریق اصلاح بودجه یا تغییر آن به دنبال ارسال علائم کارآمدی خود به عنوان منتخب مردم، به مردم است. بر همین اساس مجموعه‌ای از اقدامات و تصمیم‌ها در سطح ملی و محلی در زمان تصویب بودجه از طرف نمایندگان اتخاذ می‌گردد. طبیعی است که ساخت قانونی و نهادی مشخص می‌کند تا چه میزان نمایندگان می‌توانند وظایف قانونی و ترجیحات خود را پیگیری کنند. هرچقدر نمایندگان بتوانند بودجه را در سطح راهبردها پیگیری کنند و درباره مأموریت‌های اصلی وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها ارائه طریق کنند تأثیرگذاری آنها در سطح ملی بیشتر خواهد بود و در عین حال به دلیل نظام متمرکز مالی ایران هر چقدر بتوانند سازوکارهای

موقت کاهش تمرکز مالی را پیگیری کنند خواسته‌های موکلان خود را بهتر پوشش می‌دهند. با ملاحظه اینکه در چارچوب قوانین و آیین‌نامه‌های موجود در حوزه بودجه‌ریزی در کشور، سطح تعامل دولت و مجلس به صورت دقیق مشخص نشده است، تصمیمات نمایندگان مجلس می‌تواند منجر به کارآمد کردن بودجه سالیانه کشور شود و یا سطح کارآمدی آن را کاهش دهد. در مجموع طی سالیان متفاوت، تجربه بررسی بودجه در مجلس نشان می‌دهد که نمایندگان مجلس میزان منابع و مصارف بودجه را افزایش می‌دهند، برخی از تبصره‌های جدید به لایحه بودجه اضافه می‌کنند، برخی از تبصره‌های بودجه را اصلاح یا حذف می‌کنند و به صورت جزئی در ارقام ردیف‌های بودجه تغییراتی اعمال می‌کنند. در بررسی بودجه سال ۱۳۹۵ نیز همین رویه اتفاق افتاد که در این گزارش به آن پرداخته شده است.

در واقع در این گزارش قانون بودجه و لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ مقایسه شده است. این مقایسه نشان می‌دهد که مجلس شورای اسلامی در لایحه بودجه ارائه شده توسط دولت تا چه حد اصلاحات مدنظر خود را اعمال کرده است.

در ابتدا ترکیب منابع و مصارف ارائه شده است. پس از آن محورهای مهم تصمیم‌گیری‌های انجام شده در لایحه بودجه ارائه و نشان داده شده است که تا چه حد این تصمیمات در قانون بودجه تغییر یافته یا اصلاح شده‌اند. همچنین محورهای مهم الحاق شده به لایحه بودجه که در قانون بودجه به تصویب رسیده‌اند نیز ارائه شده است. ضمناً در پیوست گزارش به صورت دقیق تغییرات جزئی یا کلی انجام گرفته در قانون بودجه با متن لایحه بودجه مقایسه شده است.

۱. ترکیب منابع و مصارف

منابع بودجه کل کشور متشکل از بودجه عمومی دولت و بودجه شرکت‌های دولتی در سال ۱۳۹۵ معادل ۹,۵۲۶ هزار میلیارد ریال از طرف دولت پیش‌بینی شده بود که در جریان رسیدگی به آن در مجلس شورای اسلامی به رقم ۹,۷۸۵ هزار میلیارد ریال افزایش یافت. بودجه عمومی دولت نیز از رقم ۳,۰۷۴ هزار میلیارد ریال پیشنهادی دولت به رقم ۳,۳۵۴ هزار میلیارد ریال در مجلس شورای اسلامی افزایش یافت. به این ترتیب در جریان بررسی بودجه در مجلس، بودجه کل کشور از رشدی برابر ۲/۷ درصد و بودجه عمومی دولت نیز از رشد حدود ۹ درصدی برخوردار شد.

جدول ۱. بودجه کل کشور - ارقام پیشنهادی دولت در مقایسه با ارقام مصوب مجلس

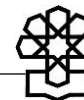
(هزار میلیارد ریال)

به همراه تغییرات اجزای مهم آن

شرح	لایحه	مصوب مجلس	درصد تغییرات
منابع و مصارف عمومی	۲,۶۷۴	۲,۹۴۳	۱۰/۱
درآمدها و هزینه‌های اختصاصی	۴۰۰	۴۱۰	۲/۵
بودجه عمومی	۳,۰۷۴	۳,۳۵۴	۹/۱
بودجه شرکت‌های دولتی	۶,۸۱۷	۶,۸۲۸	۰/۲
ارقام دوبار منظور شده	۳۶۴	۳۹۴	۸/۲
بودجه کل کشور	۹,۵۲۶	۹,۷۸۵	۲/۷

با تغییرات به عمل آمده در ارقام بودجه کل کشور نتایج زیر به دست آمده است:

- بودجه کل کشور حدود ۳ درصد افزایش یافته است؛
- بودجه شرکت‌های دولتی حدود دو دهم درصد افزایش یافته است؛
- منابع و مصارف عمومی دولت حدود ۱۰ درصد افزایش یافته است.

جدول ۲. بودجه کل کشور - ارقام منابع عمومی لایحه دولت در مقایسه با ارقام مصوب مجلس به همراه تغییرات اجزای مهم آن

(میلیارد ریال)

شماره طبقه‌بندی	شرح	لایحه	مصوب مجلس	تغییرات	توضیحات
	منابع عمومی	۲,۶۷۳,۸۴۸	۲,۹۳۹,۵۹۴	۲۶۵,۷۴۶	
۱۰۰۰۰۰	درآمدها	۱,۴۹۰,۱۳۶	۱,۵۶۹,۴۵۴	۷۹,۳۱۸	
۱۱۰۱۰۲	مالیات علی‌الحساب اشخاص حقوقی دولتی - وصولی یک‌دوازدهم	۴۹,۰۶۹	۵۷,۷۵۵	۸,۶۸۶	با توجه به بیش‌برآوردی اقلام دولت، اضافه شدن به این ارقام ضمن آنکه در طول سال محقق نخواهد شد، باعث بروز کسری پنهان و عوارض مترتب بر آن می‌شود.
۱۱۰۴۰۲	حقوق ورودی خودرو	۲۰,۹۲۵	۳۴,۴۲۵	۱۳,۵۰۰	با توجه به بیش‌برآوردی اقلام دولت، اضافه شدن به این ارقام ضمن آنکه در طول سال محقق نخواهد شد، باعث بروز کسری پنهان و عوارض مترتب بر آن می‌شود.
۱۱۰۴۰۸	حقوق ورودی موضوع ماده (۲) قانون مدیریت سوخت (جمعی - خرجی)	.	۴,۵۰۰	۴,۵۰۰	
۱۱۰۵۱۲	مالیات بر ارزش‌افزوده	۲۹۸,۵۵۴	۲۴۸,۵۸۴	-۴۹,۹۷۰	سهام مالیات سلامت جدا شده است
۱۱۰۵۱۳	درآمد حاصل از یک درصد نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده موضوع ماده (۳۷) قانون الحاق (۲)	.	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	سهام مالیات سلامت جدا شده است
۱۳۰۱۰۱	سود سهام ابرازی - ۵۰ درصد سود و سود سهام شرکت ملی نفت	۹۹,۴۱۳	۱۱۶,۷۸۵	۱۷,۳۷۲	
۱۳۰۴۲۴	یک درصد اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌ها برای آموزش و پرورش	.	۱,۴۵۳	۱,۴۵۳	این نحوه تخصیص و استفاده از مصارف شرکت‌های دولتی با اصول حاکم بر اداره شرکت‌ها و با اصول بودجه‌ریزی مغایر است
۱۵۰۱۲۳	درآمد حاصل از جرائم معوق رانندگی	.	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	
۱۵۰۱۲۸	جریمه زمان غیبت مشمولان	۳۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	

شماره طبقه‌بندی	شرح	لایحه	مصوب مجلس	تغییرات	توضیحات
۱۶۰۱۱۷	درآمد حاصل از ۲۰ درصد به قیمت هر نخ سیگار تولید داخل ...	۳,۰۰۰	۴,۰۰۰	۱,۰۰۰	تعرفه‌گذاری و تعیین دقیق تعرفه‌ها موضوعی تخصصی و کارشناسی است که خارج از حوصله جلسات عمومی و فشرده کمیسیون تلفیق بودجه است
۱۶۰۱۵۵	عوارض خرده‌فروشی سیگار	۱,۵۰۰	۱۷,۰۰۰	۱۵,۵۰۰	
۱۶۰۱۵۹	دریافت مطالبات معوق	۶۰,۰۰۰	۰	-۶۰,۰۰۰	این منابع مطالبات نفتی ایران بوده که با توجه به ماهیت نفتی آن باید در بخش درآمدهای حاصل از نفت و گاز قرار می‌گرفت و در مجلس شورای اسلامی اصلاح شد.
۱۶۰۱۶۴	درآمد حاصل از تراکنش‌های بانکی	۰	۳,۶۵۰	۳,۶۵۰	
۱۶۰۱۶۵	وجوه ارزی حاصل از دعاوی قراردادهای نظامی	۰	۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	
۱۶۰۱۶۶	درآمد حاصل از بدهی شرکت فولاد به دولت (جمع - خرجی)	۰	۳,۶۵۸	۳,۶۵۸	
۲۰۰۰۰۰	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۷۳۰,۵۱۸	۷۹۰,۵۱۸	۶۰,۰۰۰	
۲۱۰۱۰۱	منابع حاصل از ارزش نفت خام	۶۶۸,۷۷۶	۷۲۸,۷۷۶	۶۰,۰۰۰	افزودن طلب نفتی ایران به این قسمت که در لایحه بودجه در بخش درآمدهای متفرقه طبقه‌بندی شده بود.
۲۱۰۱۱۰	منابع ارزی ناشی از افزایش قیمت و مقدار نفت و میعانات	۱	۰	-۱	معنی ۱ این است که اگر در طول سال قیمت یا مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی افزایش یافت، دولت آن را به منابع عمومی اضافه و مصرف کند که به دلیل مغایرت آن با اصول بودجه‌ریزی و حقوق قوه مقننه به درستی حذف شد.
۳۰۰۰۰۰	واگذاری دارایی‌های مالی	۴۵۳,۱۹۴	۸۴۹,۶۲۱	۳۹۶,۴۲۷	
۳۱۰۱۰۶	دریافت مطالبات قطعی دولت از اشخاص (جمع - خرجی)	۰	۱۲۵,۰۰۰	۱۲۵,۰۰۰	به موجب ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور باید جمع مبلغ اوراق تسویه خزانه به‌صورت جمع - خرجی در بودجه‌های سنواتی درج می‌شد، بنابراین مجلس شورای اسلامی به درستی برای آن رقم گذاشت و به سرجمع بودجه اضافه کرد.
۳۱۰۲۰۰	منابع حاصل از تسهیلات خارجی	۶۴	۱,۴۹۲	۱,۴۲۷	

توضیح: ارقام مصوب مجلس که در واقع ارقام مصوب کمیسیون تلفیق است، در صحن مجلس شورای اسلامی تغییرات اندکی کرده است.

با مراجعه به جدول ۲ ملاحظه می‌شود که مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی لایحه دولت از نظر اعتباری (اعداد و ارقام) تغییرات زیر را به عمل آورده است:

- حدود ۱۴۰ هزار میلیارد ریال به منابع عمومی دولت اضافه کرده است که تحقق آن محل تأمل است و احتمال این که در طول سال محقق نشود و بودجه با کسری پنهان مواجه شود، بسیار زیاد است؛
- حدود ۱۲۰ هزار میلیارد ریال جابجایی منابع با مجموع صفر انجام داده است که این اقدام در راستای شفاف‌سازی بودجه بوده و مثبت ارزیابی می‌شود؛
- حدود ۱۲۵ هزار میلیارد ریال به منابع عمومی دولت (اوراق تسویه خزانه) اضافه کرده که این اقدام ضمن رعایت مر قانون، در راستای شفاف‌سازی بودجه بوده و مثبت ارزیابی می‌شود.

۲. محورهای مهم لایحه بودجه و تغییرات آن

۲-۱. مالیات بر ارزش افزوده

در لایحه بودجه برای مالیات بر ارزش افزوده مبلغ ۲۹۸ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. این رقم در بررسی مجلس شورای اسلامی تغییری نکرد، بلکه صرفاً سهم سلامت از آن جدا و در ردیف جداگانه‌ای درج شد. مالیات بر ارزش افزوده در ۱۱ ماهه سال جاری با رقم ۱۸۰ هزار میلیارد ریال، تحقق ۷۲ درصدی داشته است و انتظار می‌رود تا پایان سال حدود ۲۰۰ هزار میلیارد ریال محقق شود. بنابراین رقم لایحه نسبت به پیش‌بینی عملکرد حدود ۵۰ درصد رشد نشان می‌دهد. با توجه به آنکه نرخ مالیات بر ارزش افزوده در سال آینده نسبت به سال جاری تغییر نمی‌کند و با توجه به پیش‌بینی نرخ تورم ۱۲ درصدی در سال آینده، پیش‌بینی افزایش ۵۰ درصدی مالیات بر ارزش افزوده در لایحه نسبت به پیش‌بینی عملکرد قابل تأمل است و انتظار می‌رود که در زمان تصویب آن در مجلس شورای اسلامی ارقام واقعی‌تر شود.

۲-۲. نفت (قیمت و صادرات)

در لایحه بودجه درآمد حاصل از نفت حدود ۶۸۵ هزار میلیارد ریال در ردیف‌های ۲۱۰۱۰۱ و ۲۱۰۱۰۹ پیش‌بینی شده است.

مجلس شورای اسلامی در این بخش از درآمدها در ارقام پیشنهادی دولت تغییری به وجود نیاورد. تنها تغییر و اصلاح مهم حذف رقم ۶۰ هزار میلیارد ریالی از بخش درآمدهای متفرقه و انتقال آن به منابع حاصل از ارزش نفت خام بود که گام مثبتی در راستای شفافیت بودجه‌ای محسوب می‌شود. اما با توجه به تصویب کلی ارقام این بخش در مجلس و با توجه به ملاحظه موارد زیر به نظر می‌رسد در میزان تحقق درآمدهای نفتی دست بالا برآورد شده است.

۲-۳. اوراق تعهدزا (مشارکت، صکوک و اسناد خزانه اسلامی)

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، پیش‌بینی شده بود که ۲۷۵ هزار میلیارد ریال از منابع بودجه عمومی از طریق فروش اسناد خزانه اسلامی، اوراق مشارکت و صکوک اجاره تأمین شود. پیش‌بینی شده بود برای اجرای طرح‌های عمرانی ۵۰ هزار میلیارد ریال از طریق فروش اوراق مشارکت تأمین شود (جدول ۵ - ردیف ۳۱۰۱۰۲)، برای تسویه مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی ۱۵۰ هزار میلیارد ریال (جدول ۵ - ردیف ۳۱۰۱۰۵) و برای تهاتر کردن بدهی‌های دولت به طلبکاران غیردولتی (جدول ۵ - ردیف ۳۱۰۱۰۴) اعتبار ۷۵ هزار میلیارد ریال در نظر گرفته شده بود.

در بند «و» تبصره «۵» لایحه به دولت اجازه داده شده بود تا دولت بابت تسویه بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی از طریق «اوراق تسویه خزانه» با مطالبات قطعی دولت از اشخاص مزبور تسویه کند بدون اینکه مبلغ و سقفی برای این کار منظور شده باشد. باید در بخش مصارف بودجه عمومی نیز ردیف‌های تخصیص این منابع دیده می‌شد در حالی که فقط ۷,۵۰۰ میلیارد ریال برای «تسویه مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت (صکوک)» در جدول ۸ ردیف ۱۱-۱۰۱۰۰۰ دیده شده بود.

تبصره «۱۶» لایحه بودجه: مجوز انتشار اوراق مشارکت اسلامی برای تأمین اعتبار طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی مرتبط با ستاد فرماندهی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی صادر شده بود که سقف آن مشخص نبود.

بند «الف» تبصره «۲۰» لایحه بودجه: در بند «الف» از تبصره «۲۰» لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور، به دولت اجازه داده شده بود تا معادل بدهی‌های مسجل خود به بانک‌ها و پیمانکاران، اوراق مالی اسلامی منتشر و از محل منابع حاصل از فروش این اوراق یا اوراق منتشره فروش نرفته، تمام یا بخشی از بدهی‌های خود را تسویه نماید.

در بررسی لایحه بودجه توسط مجلس شورای اسلامی تغییرات و اصلاحات زیر به عمل آمد:

۱. مجلس شورای اسلامی به منظور شفافیت بودجه‌ای برای «اوراق تسویه دیون» دولت که بدون مبلغ پیشنهاد شده بود، مبلغ ۱۲۵ هزار میلیارد ریال برای این کار و در سقف بودجه مصوب کرد.
۲. سایر ارقام و اعداد بدون تغییر ماند؛
۳. اصلاحاتی در بخش مصارف مربوط به اسناد خزانه اسلامی به عمل نیامد.
۴. در تبصره «۱۶» لایحه قسمت مربوط به انتشار اوراق مشارکت برای تأمین اعتبار طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی مرتبط با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی حذف شد زیرا سقف منابع و عناوین طرح‌ها و پروژه‌ها مشخص نبود.
۵. بند «الف» تبصره «۲۰» لایحه بودجه حذف شد.

ملاحظات در باره انتشار اوراق تعهدزا:

الف) برخی از دلایل حذف بند «الف» تبصره «۲۰» لایحه بودجه

– عبارت اوراق اسلامی، طیف وسیعی از اوراق را دربر می‌گیرد و مشخص نبودن ماهیت آن، تعهداتی که به سبب انتشار آن برای دولت ایجاد می‌شود را با ابهام روبرو می‌کند. برای مثال تعهداتی که به سبب انتشار اوراق اجاره برای دولت ایجاد می‌شود با تعهدات ناشی از انتشار اسناد خزانه اسلامی متفاوت است، و بنابراین اعمال اختیار قوه مقننه جهت تصویب بودجه با مانع روبرو می‌شود.

– رقم بدهی‌های موضوع این بند و همچنین دلیل ایجاد این بدهی‌ها و تفکیک آنها، روشن و مشخص نیست و در جداول بودجه نیز نمود ندارد. لذا این نوع قانونگذاری علاوه بر اینکه امکان نظارت را از دیوان محاسبات کشور سلب می‌کند، اطلاع نمایندگان مجلس از وضعیت مالی دولت در سال اجرای بودجه را با ابهام روبرو کرده و امکان تصمیم‌گیری صحیح برای ایشان را منتفی می‌کند.

– مجلس شورای اسلامی به‌رغم حذف این بند ضمن تصویب رقمی معادل ۷۵ هزار میلیارد ریال حاصل از انتشار اسناد خزانه اسلامی، در بند «ز» تبصره «۵» مبلغ ۱۰۰ هزار میلیارد ریال حاصل از انتشار اسناد خزانه اسلامی اضافه کرد. این ارقام علاوه بر اجازه‌ای است که مجلس برای انتشار اوراق مشارکت (از جمله بندهای «الف» تبصره «۵» و «ج» تبصره «۱» در مورد شرکت‌های دولتی، بند «ب» تبصره «۵» در مورد دولت ۵۰ هزار میلیارد ریال، اوراق تسویه خزانه (بند «ز» تبصره «۵»، ۱۲۵ هزار میلیارد ریال) و ۱۵۰ هزار میلیارد ریال صکوک اجاره و در مجموع ۴۰۰ هزار میلیارد ریال ابزار بدهی برای دولت ایجاد شده است.

– همچنین در مورد بند «الف» تبصره «۲۰» لایحه، ذکر این نکته لازم است که به دلیل مشخص نبودن رقم، این بند بر منابع و مصارف بودجه نیز تأثیری نداشته است و از این لحاظ غیربودجه‌ای محسوب می‌شود.

– در مجموع به نظر می‌رسد، چنانچه دولت تصمیم به استفاده از ابزارهای بدهی جدیدی به غیر از آنچه در قانون بودجه مصوب شده است و یا بالا بردن رقم هریک از ابزارهای فعلی داشت، مناسب بود، بند «الف» تبصره «۲۰» را به‌گونه‌ای در میان ارقام در نظر گرفته شده در تبصره «۵» توزیع می‌کرد، یا به‌گونه‌ای نگارش می‌کرد که رافع ابهامات مطروحه بود.

ب) عدم رعایت قانون و پیش‌بینی نشدن مصارف اسناد خزانه و صکوک اجاره مطابق با ماهیت این اسناد

– عدم درج ردیف‌های هزینه‌کرد منابع مذکور درباره بخشی از این منابع به لحاظ قانونی اشکال دارد.

– طبق ماده (۲) قانون «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»: اولاً دولت موظف بوده است تا همزمان با ارائه لایحه بودجه، جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده و تعهدات دولت به اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و تعهدات آنها به

دولت که به تأیید سازمان حسابرسی رسیده است را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند که این حکم توسط دولت اجرا نشده است. ثانیاً انتشار اوراق صکوک اجاره برای پرداخت مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت‌های دولتی در بودجه پیش‌بینی می‌شود. این درحالی است که جزء اندکی از ۱۵۰ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده در ردیف ۳۱۰۱۰۵ صرف بازپرداخت مطالبات در سال ۱۳۹۵ خواهد شد.

ج) منافع بین‌نسلی و حقوق دولت‌ها و مجالس آینده

– قانون بودجه با کسری عملیاتی ۵۶۴ هزار میلیارد ریالی مواجه است که ۲۱۴ هزار میلیارد ریال آن از طریق فروش ثروت و دارایی‌های بین‌نسلی (صادرات نفت خام و میعانات گازی) و ۳۴۸ هزار میلیارد ریال دیگر نیز از طریق خالص واگذاری دارایی‌های مالی تأمین شده است. حدود ۷۰ درصد واگذاری دارایی‌های مالی نیز از جنس اوراق تعهدزا (اسناد خزانه اسلامی و اوراق مشارکت و صکوک اجاره) است. – انتشار اوراق تعهدزا و تأمین کسری بودجه به معنی استقراض از آینده و محدود کردن منابع مالی آینده است. این کار تبعاتی دارد: اولاً به دلیل تعلق بهره به این اوراق، دولت‌های آینده با فشار و تنگناهای مالی مضاعفی روبرو خواهند شد و با کاهش منابع در دسترس حوزه عمل و تصمیم‌گیری دولت‌ها و مجالس آتی نیز محدودتر خواهد شد، ثانیاً استقراض از آینده و هزینه کردن آن در زمان فعلی به معنی اولویت دادن ترجیحات نسل فعلی بر نسل‌های آینده است که این می‌تواند با عدالت بین‌نسلی و اصول اخلاقی در تضاد باشد، ثالثاً با وجود انبوه طرح‌های عمرانی که از زمان بهره‌برداری مقرر آنها سال‌های زیادی گذشته و ممکن است برای چند سال آینده و حتی زمان حال توجیه فنی و اقتصادی لازم را نداشته باشد، استقراض از آینده و هزینه آن در پروژه‌های فعلی چیزی جز اتلاف منابع نیست.

بنابراین ضروری است اولاً در ورود این‌گونه منابع به بودجه کشور با حساسیت برخورد شود، ثانیاً برای استفاده از منابع حاصل از واگذاری این اوراق در قانون بودجه با منظور کردن منافع بین‌نسلی و حقوق دولت‌ها و مجالس آینده در تخصیص منابع و هزینه‌کرد آن محدودیت‌ها و الزامات قانونی وضع شود.

۴-۲. صندوق توسعه ملی

طبق سیاست‌های کلی برنامه ششم مقرر شده است که سالیانه ۳۰ درصد از منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی و خالص صادرات گاز به صندوق توسعه ملی واریز شده و سالیانه ۲ درصد به سهم مذکور اضافه شود.

همچنین طبق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نیز مقرر شده است که سهم سالیانه صندوق توسعه ملی تا قطع وابستگی بودجه به نفت افزایش یابد.

در لایحه «احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه» در قالب ماده (۲) بند «۲»، پیشنهاد شده است از سال سوم برنامه سهم صندوق توسعه ملی ۳۰ درصد واریز شود و سالیانه حداقل ۲ درصد به آن افزوده می‌شود. این در حالی است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، مطابق بند «ب» تبصره «۱»، مقرر شده است که سهم صندوق توسعه ملی ۲۰ درصد تعیین شود. با این حال در ادامه بند مذکور آمده است که «مبلغ واریزی از ماه یازدهم سال محاسبه و تسویه می‌شود» و «استفاده از سهم صندوق مذکور برای افزایش سرمایه بانکها مجاز است».

همچنین در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور در بندهای زیر مصارفی برای صندوق توسعه ملی در نظر گرفته شده است. این احکام نیز مغایر سیاست‌های کلی برنامه ششم و اساسنامه صندوق توسعه ملی مبنی بر استقلال مصارف صندوق از تکالیف بودجه‌ای (تبصره‌های «۱» و «۴» بند «ط» ماده (۱۷) لایحه تنظیم برخی از احکام توسعه) است:

– بند «د» تبصره «۱»: ۴/۸ میلیارد دلار سپرده‌گذاری در بانکها به منظور ارائه تسهیلات برای توسعه میادین مشترک نفتی و گازی،

– تبصره «۴»: تسهیلات ارزی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز و حمل‌ونقل،

– بند «د» تبصره «۱۸»: صدور انواع اوراق بهادار ارزی و ریالی با مشارکت بانک مسکن،

– ذیل جدول ۷ لایحه بودجه و در قالب یک حکم ۴۰۰ میلیون دلار از صندوق توسعه ملی برای نوسازی تجهیزات آزمایشگاهی، کارگاهی و مقاوم‌سازی ساختمان‌ها و تأسیسات فرسوده دانشگاه‌ها در اختیار دولت قرار گرفته است که از جهات مختلف تخلف محسوب می‌شود (اولاً این رقم ذیل ارقام بند «۷» جدول ۵ (ذیل ردیف ۳۱۰۷۰۰) که مربوط به «منابع حاصل از استفاده از صندوق توسعه ملی» است درج نشده است و در سرجمع بودجه نیز لحاظ نشده است و ثانیاً برخلاف اساسنامه صندوق توسعه ملی است).

در بررسی لایحه بودجه توسط مجلس شورای اسلامی تغییرات و اصلاحات زیر به عمل آمد:

۱. سهم صندوق از منابع نفت و گاز همچنان ۲۰ درصد باقی ماند (طبق مجوز مقام معظم رهبری). این سهم از ابتدای سال محاسبه اما از ماه یازدهم پرداخت می‌شود؛

۲. برای مصارف دولتی از سهم صندوق مبلغ ۵۰۰ میلیون دلار برای آبیاری تحت فشار و ۲۰۰ میلیون دلار برای صندوق شکوفایی و نوآوری تصویب شد؛

۳. بند «د» تبصره «۱۸» حذف شد (سپرده‌گذاری ۴/۸ میلیارد دلاری در بانکها به منظور ارائه تسهیلات برای توسعه میادین مشترک نفتی و گازی)؛

۴. بند «د» تبصره «۱۸» حذف شد (صدور انواع اوراق بهادار ارزی و ریالی با مشارکت بانک مسکن)؛

۵. حکم ۴۰۰ میلیون دلار از صندوق توسعه ملی برای نوسازی تجهیزات آزمایشگاهی، کارگاهی و مقاوم‌سازی ساختمان‌ها و تأسیسات فرسوده دانشگاه‌ها حذف شد.

بنابراین در مجموع صرفنظر از کاهش سهم صندوق توسعه ملی از ۳۰ درصد به ۲۰ درصد که با مجوز

مقام معظم رهبری بود، اقدامات مجلس در این زمینه مثبت تلقی می‌شود.

۵-۲. هدفمند کردن یارانه‌ها

در تبصره «۱۴» لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها پرداخته شده است. براساس این تبصره، به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ از محل اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور، تا مبلغ ۴۸۰ هزار میلیارد ریال درآمد کسب کند.

در بررسی لایحه بودجه توسط مجلس شورای اسلامی تغییرات و اصلاحات زیر به عمل آمد:

۱. منابع موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها همان مبلغ ۴۸۰ هزار میلیارد ریال باقی ماند؛
۲. در بخش مصارف، یارانه خانوار با درآمد بالای ۳۵۰ میلیون ریال در سال (از جمله سه دهک درآمدی بالا) باید حذف شود؛
۳. منابع آزاد شده از بند فوق صرف ایجاد اشتغال، حمایت از تولید و نوسازی صنایع می‌شود؛
۴. ضمن حفظ کارت سوخت، قیمت سوخت تحویلی به مردم براساس رعایت سهمیه تعیین شده توسط دولت یا عدم رعایت آن متفاوت خواهد بود.

اقدامات مجلس شورای اسلامی در تعیین مصارف اجرای هدفمندی یارانه‌ها گام مثبتی در راستای اجرای قانون هدفمندی و شفاف‌سازی بودجه‌ای تلقی می‌شود اما در این مصوبات ابهاماتی وجود دارد که در مرحله اجرا احتمالاً با مشکل مواجه خواهد شد که به دو نمونه آن اشاره می‌شود:

- حذف سه دهک درآمدی از افراد یارانه‌بگیر قابل اجرا نیست زیرا دهک درآمدی مفهوم ذهنی (و علمی) برای طبقه‌بندی افراد نمونه آماری برحسب درآمدهای آنهاست. بنابراین در عمل (نه در ایران و نه در هیچ جای دنیا) بانک اطلاعاتی وجود ندارد که هر فرد حقیقی با مشخصات کامل در آن شناسایی شده باشد و دهک درآمدی یک مفهوم سیال و تغییرپذیر است و در طول زمان در حال تغییر است؛
- با توجه به اینکه هم‌اکنون دولت برای پرداخت یارانه نقدی به افراد از منابع عمومی بودجه استفاده می‌کند (یعنی منابع هدفمندی با کسری روبرو است)، به نظر نمی‌رسد با حذف فرضی ۳۰ درصد افراد یارانه‌بگیر منابع مازاد کافی برای حمایت از اشتغال، تولید و نوسازی صنایع (آن طور که مجلس مقرر کرده) باقی بماند.

۶-۲. افزایش سرمایه بانک‌ها

در لایحه بودجه، از طریق تبصره‌های متفاوت، پیش‌بینی شده بود که سرمایه بانک‌ها افزایش یابد:

۱. در تبصره «۱» بند «ب»، استفاده از سهم صندوق توسعه ملی برای افزایش سرمایه بانک‌ها مجاز شناخته شده بود.
۲. تبصره «۲» بند «د» در این بند، در راستای اجرای قانون رفع موانع تولید (تبصره «۲» ماده (۱۶)) پیش‌بینی شده است که وجوه حاصل از واگذاری باقی‌مانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌ها را به

افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص دهد.

۳. در تبصره «۱۸» بند «الف»، افزایش سرمایه نقدی بانک مسکن به میزان ۵۰ هزار میلیارد ریال از محل واگذاری اموال غیرمنقول در نظر گرفته شده بود.

در بررسی لایحه بودجه توسط مجلس شورای اسلامی تغییرات و اصلاحات زیر به عمل آمد:

۱. استفاده از منابع صندوق برای افزایش سرمایه بانک‌ها حذف شد؛
 ۲. موضوع تبصره «۲» بند «د» تصویب شد؛
 ۳. تبصره «۱۸» به این شکل اصلاح شد که «وزارت راه و شهرسازی اموال خود را بفروشد و به افزایش سرمایه بانک‌های کشاورزی، ملی و سپه اختصاص دهد».
 ۴. در تبصره الحاقی ۱۱، بانک مرکزی موظف شده تا مبلغ ۵۰ هزار میلیارد ریال برای افزایش سرمایه بانک‌های کشاورزی، ملی و سپه اختصاص دهد.
- ضمن تأیید اقدامات مجلس شورای اسلامی در اصلاح تبصره‌های پیشنهادی دولت، ذکر یک نکته اساسی ضروری است:

یکی از دلایلی که به افزایش سرمایه بانک‌ها در لایحه بودجه توجه شده است مسئله تأمین مالی و توان وام‌دهی بانک‌هاست. در دهه گذشته در نظام‌های بانکی دنیا تغییرات اساسی رخ داده است، اما نظام بانکی ایران نه تنها از این اصلاحات به دور بوده است، بلکه برخلاف مسیر اصلاحات جهانی حرکت کرده و نظارت‌پذیری نظام بانکی در مجموع به شدت کاهش یافته است و بر همین اساس برای اینکه نظام بانکی کشور در خدمت توسعه قرار گیرد لازم است که همزمان با موضوع افزایش سرمایه بانک‌ها، اصلاح ساختاری آنها در دستور کار قرار گیرد.

۲-۷. اجازه برداشت از منابع نفت مازاد بر پیش‌بینی بودجه

دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، پیش‌بینی کرده بود که «منابع ارزی ناشی از افزایش قیمت نفت و مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی» در ردیف ۲۱۰۱۱۰ واریز شود، اما اعتباری برای این ردیف در نظر گرفته نشده بود (عدد ۱ مقابل ردیف مربوط گذاشته شده است).

در واقع این ردیف به شکل فعلی بدین معناست که با افزایش قیمت و مقدار صادرات نفت، دولت بتواند از منابع آن استفاده کند و نیازی به مجوز مجلس نداشته باشد که به نوعی ارائه متمم بودجه در حین تصویب بودجه است. در صورتی که قیمت نفت افزایش مناسب داشته باشد یا میزان وصولی معوقات نفتی افزایش چشمگیری داشته باشد و یا میزان صادرات افزایش یابد، ممکن است چند هزار میلیارد ریال منابع در این ردیف وارد شود بدون اینکه مجوز مصرف آن از مجلس گرفته شده باشد. همچنین این روش سقف بودجه را نیز نامعلوم کرده است. از همین رو بود که در بررسی لایحه بودجه توسط مجلس شورای اسلامی این ردیف حذف شد که کار دستی هم بود.

۸-۲. استفاده از منابع حاصل از تجدید ارزیابی دارایی‌های خارجی بانک مرکزی

در تبصره «۱۹» لایحه بودجه دولت اجازه یافته بود که حداکثر ۵۰۰ هزار میلیارد ریال از محل حساب مازاد حاصله از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی بابت تسویه مطالبات بانک مرکزی از بانک‌های دولتی و مطالبات قطعی بانک‌ها از دولت منظور نماید.

این موضوع تاکنون دو بار مطرح شده است، یکبار در دولت دهم و یکبار در قالب ماده (۲۲) لایحه «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ...» که هر دو بار با مخالفت نمایندگان مجلس روبرو شد. در بررسی لایحه بودجه توسط مجلس شورای اسلامی نیز این تبصره حذف شد. مهمترین دلیل آن احتمال تبدیل آن به رویه‌ای برای کسب منابع بودجه‌ای است. زیرا با توجه به تجربیات قبلی این‌گونه موارد می‌تواند موجب افزایش انگیزه دولت یا نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای کسب منابع از طریق بانک مرکزی شود. بر همین اساس حذف این تبصره کار قابل قبولی بوده است و افق دید تصمیم‌گیری نمایندگان درباره این تبصره افق دید بلندمدت بوده است. باید توجه داشت که با توجه به کاهش منابع کشور خطر باب شدن این رویه جدی است و هرآن ممکن است دولت یا نمایندگان مجلس مابه‌التفاوت بین نرخ ارز مبنای بودجه با نرخ ارز تعیین شده در ترازنامه بانک مرکزی جمهوری اسلامی را «منابع» تلقی و با درج آن در بودجه هزینه‌ها را افزایش دهند.

۹-۲. اجازه انتشار اوراق مالی برای دستگاه‌ها و شرکت‌ها در تبصره‌ها برای جذب سرمایه

یا پرداخت بدهی

در تبصره‌های متفاوتی در لایحه بودجه برای شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی پیش‌بینی شده بود که بتوانند اوراق مشارکت چاپ کنند و از منابع مالی آن برای طرح‌های عمرانی خود استفاده کنند. این موارد علاوه بر ۲۷۵ هزار میلیارد ریال اوراق مالی است که دولت در بخش منابع (دارایی‌های مالی) برای خود در نظر گرفته است:

۱. تبصره «۵» بند «الف» لایحه بودجه: انتشار اوراق مشارکت ریالی و صکوک اسلامی تا سقف ۱۰۰ هزار میلیارد ریال برای طرح‌های انتفاعی توسط شرکت‌های وابسته و تابع در حوزه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی.

۲. تبصره «۵»، بند «ج» لایحه بودجه: واگذاری باقی‌مانده اوراق مشارکت بندهای «الف» و «ب» تبصره «۵» به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات طرح‌هایی که در آن مشارکت دارند.

۳. تبصره «۵» بند «د» لایحه بودجه: انتشار اوراق مشارکت و صکوک اسلامی تا سقف ۷۰ هزار میلیارد ریال توسط شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته که حداقل ۵۰ درصد از سقف مذکور به طرح‌های

قطار شهری اختصاص می‌یافت. تضمین ۵۰ درصد از بازپرداخت اصل و سود اوراق مذکور برای قطار شهری برعهده دولت بود.

۴. تبصره «۱۸» بند «د» لایحه بودجه: صدور اوراق بهادار ارزی و ریالی توسط بانک مسکن تا سقف ۵ میلیارد دلار به صورت مستقل یا با مشارکت صندوق توسعه ملی. مجلس شورای اسلامی در مرحله بررسی لایحه بند «د» تبصره «۱۸» را حذف و سایر اعداد و ارقام پیشنهادی دولت را تصویب کرد.

با توجه به آثار و تبعات مالی و اقتصادی انتشار این اوراق باید به گونه‌ای باشد که دستگاه‌های اجرایی شامل شرکت‌ها و شهرداری‌ها بتوانند از طریق طرح‌های انتفاعی سود و اصل اوراق را پرداخت کنند و در صورتی که نتوانند این منابع را پرداخت کنند ممکن است در نهایت به بدهی‌های دولت انتقال یابد که در آن صورت مجموع بدهی‌های دولت افزایش می‌یابد. بر این اساس لازم است که به مسئله سازوکار بازپرداخت‌های این اوراق مالی و تأثیر آنها بر بدهی‌های دولت توجه جدی شود.

۲-۱۰. سقف تسهیلات مالی خارجی

در تبصره «۳» لایحه بودجه، سقف تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) معادل ریالی پنجاه میلیارد دلار برای اختصاص بر طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی پیش‌بینی شده بود که عایدات آن نیز از محل بهره‌برداری طرح دیده شده بود.

مجلس شورای اسلامی در مرحله بررسی لایحه ارقام پیشنهادی دولت را تصویب کرد.

با ملاحظه اینکه مجموع سقف تسهیلات مالی خارجی در سال‌های متفاوت مشخص نشده است لازم است این موضوع مورد توجه قرار گیرد.

۲-۱۱. حقوق و دستمزد و سقف معافیت مالیاتی آن

در تبصره «۶» بند «الف» پیش‌بینی شده است که تا سقف ۱۳ میلیون ریال حقوق و دستمزد در ماه، مالیات تعلق نگیرد. همچنین پیش‌بینی شده است که حدود ۱۲ درصد حقوق کارکنان دولت افزایش یابد.

مجلس شورای اسلامی در مرحله بررسی لایحه پیشنهاد دولت را تصویب کرد.

با ملاحظه اینکه تورم حدود ۱۲ درصد پیش‌بینی شده بود افزایش سقف معافیت مالیاتی قابل قبول بوده است.

۲-۱۲. سهم ردیف‌های متفرقه در اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۴۳ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به ردیف‌های

متفرقه است در حالی که این سهم برای طرح‌های ملی ۴۵ درصد است. اصولاً وجود ردیف‌های متفرقه به دلیل آنکه اعتبارات آن معمولاً متمرکز و بدون اختصاص به دستگاه‌های اجرایی معین و گاه بدون تعیین محل مصرف در اختیار دولت بوده و برحسب مورد بین دستگاه‌های اجرایی و استان‌ها توزیع می‌شود، در عمل حقوق قوه مقننه در زمینه بررسی، تأیید و نظارت بر این بخش از اعتبارات عمرانی مخدوش می‌شود.

مجلس شورای اسلامی در مرحله بررسی لایحه پیشنهادی دولت وارد این موضوع نشد و نتوانست اصلاحاتی به عمل بیاورد.

در حالی که همان‌طور که بیان شد این امر باعث می‌شود که در عمل حقوق قوه مقننه در بررسی، تأیید و نظارت بودجه مخدوش شود.

۱۳-۲. درآمدهای اختصاصی

درآمدهای اختصاصی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۴۰۰ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است که نسبت به رقم قانون بودجه سال جاری (۳۸۱ هزار میلیارد ریال) حدود ۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. رقم مصارف از محل درآمدهای اختصاصی در لایحه بودجه سال آینده، معادل یک‌چهارم مصارف هزینه‌ای دولت و معادل ۱۵ درصد مصارف عمومی دولت است. اختصاصی کردن درآمدهای بودجه (بجز در موارد ویژه) به مصارف خاص خلاف اصول بودجه‌ریزی است. در قانون سال ۱۳۹۴ این درآمدها و مصارف نزدیک به ۲ برابر شده بود که عمده‌تاً مربوط به اجرای طرح تحول سلامت و تغییر در درآمدهای بیمارستان‌های دولتی بود.

مجلس شورای اسلامی در مرحله بررسی لایحه پیشنهادی دولت (با اندکی افزایش) تقریباً همان ارقام پیشنهادی دولت را تصویب کرد.

۱۴-۲. تکرار برخی از احکام قوانین مصوب در تبصره‌های لایحه

به‌رغم تصویب قوانین مالی مهم در دو سال اخیر، لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ شامل حجم زیادی از احکام قانونی بود. تعدادی از این احکام در «قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» و «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» وجود دارد. این امر احتمال برهم خوردن نظام حقوقی کشور و امکان سوءاستفاده از احکام و قوانین مختلف در فرآیند اجرای بودجه و عدم شفافیت را فراهم می‌کند.

مجلس شورای اسلامی در مرحله بررسی لایحه پیشنهادی دولت ۷ تبصره یا بند را حذف و ۳۴ تبصره یا بند را به لایحه پیشنهادی دولت اضافه کرد. در مجموع در مقایسه با سال‌های قبل تصمیم مجلس در این حوزه بهتر بوده است.

۱۵-۲. تغییرات غیراعتباری لایحه

- طبقه‌بندی اطلاعات لایحه بودجه در سال ۱۳۹۵ در قالب امور، فصول و برنامه‌ها با تغییرات اساسی همراه شده بود به طوری که امور از ۴ به ۱۰ و فصول از ۲۱ به ۵۰ افزایش یافته بود. ضمن آنکه حدود ۱۰۰ برنامه جدید نیز اضافه شده بود. این تغییرات بدون داشتن دلایل موجه و با انقطاع از گذشته موجب برهم خوردن امکان مقایسه اطلاعات با سنوات گذشته شده و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی سری‌های زمانی را با مشکل مواجه خواهد کرد.

- براساس قوانین (مانند قانون محاسبات عمومی) اعتبارات بودجه‌ای به دستگاه‌هایی تعلق می‌گیرد که دارای ماهیت حقوقی و مالی مستقلی باشند. این دستگاه‌ها عبارتند از: وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها. اما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به معاونت‌ها (معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و معاونت اجرایی رئیس‌جمهور)، ستادها (ستاد مبارزه با مواد مخدر، ستاد علمی و فناوری نانوتکنولوژی، ستاد توسعه فناوری علوم‌شناختی، ستاد توسعه زیست‌فناوری، ستاد توسعه فناوری‌های راهبردی و باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ده‌ها ستاد دیگر) و ده‌ها عنوان دیگر ذیل ردیف‌های اصلی در جدول ۷ اعتبار تعلق گرفته که این موضوع علاوه بر مغایرت‌های قانونی با اصول وحدت مسئولیت مالی و محاسباتی و وظایف نظارتی وزرا و رؤسای مؤسسات دولتی مغایرت دارد و باعث ایجاد هرج و مرج خواهد شد.

- در لایحه بودجه ردیف‌هایی در منابع و مصارف بدون مبلغ درج شده بود (مانند «عوارض موضوع ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی، ۲۰ درصد سهم سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس» و «منابع ارزی ناشی از افزایش قیمت نفت و مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی»). درج این ردیف‌ها به معنای آن است که در طول سال آینده هرچقدر منابع حاصل شد به همان میزان نیز در بخش مصارف هزینه خواهد شد. این امر علاوه بر آنکه با اصول بودجه‌ریزی (مانند جامعیت، تفصیل) مغایر است باعث بروز هرج و مرج در ارقام قانون بودجه و ناتوانی دستگاه‌های نظارتی و محاسباتی در انجام وظایف خود است.

مجلس شورای اسلامی بجز چند مورد محدود (مانند حذف منابع ارزی ناشی از افزایش قیمت نفت و مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی) تغییر و اصلاحی در لایحه به عمل نیاورد هرچند به لحاظ فنی این امکان برای مجلس وجود نداشت و تنها می‌توانست با رد کلیات لایحه آن را برای اصلاح به دولت پس بفرستد.

۱۶-۲. تبصره‌های الحاقی جدید به لایحه بودجه

برخی دیگر از مهمترین مصوبات مجلس شورای اسلامی که در تبصره‌های الحاقی بودجه انعکاس یافته (و در جدول شماره ۲ همین گزارش نیز به برخی از آنها اشاره شد)، به شرح زیر است:

- بخشودگی جریمه دیرکرد ناشی از عدم پرداخت جرائم رانندگی و اختصاص آن به نیروی انتظامی
- واریز وجوه ارزی مستردشده ناشی از طرح دعوی در مراجع بین‌المللی و کشورهای خارجی مربوط به قراردادهای نظامی قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب درآمد عمومی
- اختصاص پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها به مددجویان و طرح‌های اشتغال‌زایی خانواده‌های کمیته امداد و سازمان بهزیستی و کمک و اعطای وام به خانواده‌های معسر زندانیان
- افزایش تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوجین از سی میلیون (۳۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با دوره بازپرداخت چهار ساله
- کمک معیشت معادل حقوق کارکنان دولت به جانبازان و آزادگان غیرحالت اشتغال معسر فاقد درآمد
- پرداخت حق نگهداری به میزان سی درصد (۳۰٪) حداقل حقوق کارکنان دولت به والدین و همسران شهدا که به دلیل کهولت سن و یا بیماری صعب‌العلاج نیاز به نگهداری دارند.

خلاصه و نتیجه‌گیری

بودجه سالیانه به عنوان سند مالی یک‌ساله دولت در گام آخر فرآیند تصویب از کانال مجلس شورای اسلامی عبور می‌کند. مجلس شورای اسلامی با توجه به اختیارات مصرح در قانون اساسی توان تأثیرگذاری بر بودجه در سطح خرد و کلان را دارد اما در عمل به دلیل ساختار کنونی بودجه‌ریزی و روشن نبودن سطح تعامل دولت و مجلس در بودجه تأثیر اندکی در سطح راهبردی دارد. از منظر نظری انتظار است که مجلس شورای اسلامی در سطح تعیین راهبردها وارد بررسی بودجه شود و در صورتی که اصلاحاتی نیز مد نظر مجلس است در همین سطح باشد و روش تحقق این راهبردها در اختیار دولت به عنوان مجری قانون باشد. به دلیل اینکه هنوز چنین سطحی از بررسی در مجلس محقق نمی‌شود اصلاح تبصره‌ها و تغییر برخی از ردیف‌های بودجه و اضافه کردن تبصره‌های جدید به لایحه بودجه تقدیمی دولت از جمله اقدامات مجلس در زمان بررسی بودجه است. در بررسی بودجه سال ۱۳۹۵ در مجلس شورای اسلامی، مجلس شورای اسلامی در مجموع حدود ۱۴۰ هزار میلیارد ریال به منابع عمومی دولت اضافه کرد. با اضافه شدن این رقم به منابع بودجه این امکان برای نمایندگان فراهم می‌شود که در قبال این رقم، مصارف متناسب نیز در نظر گرفته شود. در حالی که خود دولت در زمان ارائه لایحه بودجه معمولاً در بخش منابع، بیش برآورد دارد. همچنین مقایسه قانون بودجه با لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که ۳۴ تبصره به تبصره‌های پیشنهادی دولت اضافه شده است. ۷ تبصره یا بند از تبصره‌های پیشنهادی دولت که به لحاظ کارشناسی نیز مورد تأیید اکثریت کارشناسان بود، حذف شد.

ازسوی دیگر مجلس شورای اسلامی در راستای شفاف‌سازی بودجه سال ۱۳۹۵، اقدامات زیر را انجام

داد:

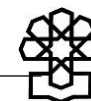
- حدود ۱۲۰ هزار میلیارد ریال جابجایی منابع با مجموع صفر در راستای شفاف‌سازی بودجه؛
- حدود ۱۲۵ هزار میلیارد ریال به منابع عمومی دولت (اوراق تسویه خزانه) اضافه کرده که این اقدام ضمن رعایت مر قانون، در راستای شفاف‌سازی بودجه بوده و مثبت ارزیابی می‌شود؛
- محدود کردن دست‌اندازی به منابع صندوق توسعه ملی؛
- حذف ۷ تبصره یا بند از تبصره‌های پیشنهادی دولت که به‌لحاظ کارشناسی نیز مورد تأیید اکثریت کارشناسان بود.

پیوست جدول مقایسه ماده واحده و تبصره‌های لایحه با قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور^۱

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>ماده واحده- بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور از حیث منابع بالغ بر نه میلیون و هفتصد و هشتاد و پنج هزار و پانصد و بیست و نه میلیارد و نهصد و هشتاد و چهار میلیون (۹,۷۸۵,۵۲۹,۹۷۴,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث مصارف بالغ بر نه میلیون و هفتصد و هشتاد و پنج هزار و پانصد و بیست و نه میلیارد و نهصد و هشتاد و چهار میلیون (۹,۷۸۵,۵۲۹,۹۷۴,۰۰۰,۰۰۰) ریال به شرح زیر است:</p>	<p>ماده واحده- بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور از حیث منابع بالغ بر نه میلیون و پانصد و بیست و شش هزار و سیصد و هفتاد و شش میلیارد و چهارصد و هفتاد و شش میلیون (۹,۵۲۶,۳۷۶,۴۷۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث مصارف بالغ بر نه میلیون و پانصد و بیست و شش هزار و سیصد و هفتاد و شش میلیارد و چهارصد و هفتاد و شش میلیون (۹,۵۲۶,۳۷۶,۴۷۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال به شرح زیر است:</p>
<p>الف) منابع بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و مصارف بودجه عمومی دولت از حیث هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی بالغ سه میلیون و سیصد و پنجاه و چهار هزار و هشتصد و نود و پنج میلیارد و یکصد و چهل و پنج میلیون (۳,۳۵۴,۸۹۵,۱۴۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال شامل:</p>	<p>الف) منابع بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و مصارف بودجه عمومی دولت از حیث هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی بالغ بر سه میلیون و هفتاد و سه هزار و هشتصد و پنج میلیارد و نهصد و چهل و هفت میلیون (۳,۰۷۳,۸۰۵,۹۴۷,۰۰۰,۰۰۰) ریال شامل:</p>
<p>۱. منابع عمومی بالغ بر دو میلیون و نهصد و چهل و سه هزار و نهصد و سی و هفت میلیارد و یکصد و نود و نه میلیون (۲,۹۴۳,۹۳۷,۱۹۹,۰۰۰,۰۰۰) ریال.</p>	<p>۱. منابع عمومی بالغ بر دو میلیون و ششصد و هفتاد و سه هزار و هشتصد و چهل و هشت میلیارد و یک میلیون (۲,۶۷۳,۸۴۸,۰۰۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال</p>

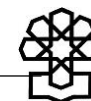
۱. در این جدول ماده واحده و تبصره‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با ماده واحده و تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور مقایسه شده و ساختار کلی آن براساس ترتیب تبصره‌ها در لایحه به شرح زیر قرار داده شده است:

۱. مبنای مقایسه، ماده واحده و تبصره‌های لایحه بودجه ۱۳۹۵ کل کشور است.
۲. عبارت‌ها، اعداد، سال‌ها، برنامه‌ها و ردیف‌هایی که در لایحه و قانون بودجه تغییر یافته به صورت طوسی رنگ در هر دو سال مشخص شده است.
۳. تبصره‌ها، بندها و عباراتی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ بوده ولی در قانون حذف شده، به صورت طوسی رنگ متمایز شده و ستون قانون نیز خالی است.
۴. برخی عبارات و جملاتی که در قانون بودجه بوده‌اند، ولی در لایحه وجود ندارند با خطوط مشکی زیر آنها (—) متمایز شده‌اند.
۵. تبصره‌ها و بندهایی از قانون بودجه که در لایحه بودجه وجود ندارد، مقابل آنها در ستون مربوط به لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ خالی است.

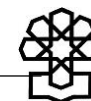
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
۲. درآمدهای اختصاصی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بالغ بر چهارصد و ده هزار و نهصد و پنجاه و هفت میلیارد و نهصد و چهل و شش میلیون (۴۱۰,۹۵۷,۹۴۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال.	۲. درآمدهای اختصاصی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بالغ بر سیصد و نود و نه هزار و نهصد و پنجاه و هفت میلیارد و نهصد و چهل و شش میلیون (۳۹۹,۹۵۷,۹۴۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال
ب) بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بالغ بر شش میلیون و هشتصد و بیست و هشت هزار و یکصد و هفتاد و یک میلیارد و هشتصد و شصت و سه میلیون (۶,۸۲۸,۱۷۱,۸۶۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث هزینه‌ها و سایر پرداخت‌ها بالغ بر شش میلیون و هشتصد و بیست و هشت هزار و یکصد و هفتاد و یک میلیارد و هشتصد و شصت و سه میلیون (۶,۸۲۸,۱۷۱,۸۶۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال.	ب) بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بالغ بر شش میلیون و هشتصد و شانزده هزار و نهصد و چهل و پنج میلیارد و هشتصد و شصت و چهار میلیون (۶,۸۱۶,۹۴۵,۸۶۴,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث هزینه‌ها و سایر پرداخت‌ها بالغ بر شش میلیون و هشتصد و شانزده هزار و نهصد و چهل و پنج میلیارد و هشتصد و شصت و چهار میلیون (۶,۸۱۶,۹۴۵,۸۶۴,۰۰۰,۰۰۰) ریال
تبصره «۱»	تبصره «۱»
الف) در سال ۱۳۹۵ سهم شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط وزارت نفت موضوع بند «الف» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴، چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) تعیین می‌شود و سود حاصل از آن معاف از تقسیم سود سهام دولت است.	الف) در سال ۱۳۹۵ سهم شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط وزارت نفت موضوع بند «الف» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴، چهارده و نیم درصد (۱۴/۵٪) تعیین می‌شود و معاف از تقسیم سود سهام دولت است.
ب) سهم صندوق توسعه ملی موضوع بند «ب» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، بیست درصد (۲۰٪) تعیین می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بیست درصد (۲۰٪) منابع حاصل از ارزش صادرات نفت، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی را به حساب صندوق توسعه ملی واریز کند. مبالغ مذکور به صورت ماهانه و از ماه یازدهم سال محاسبه و تسویه می‌شود	ب) سهم صندوق توسعه ملی موضوع بند «ب» ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، بیست درصد (۲۰٪) تعیین می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بیست درصد (۲۰٪) ارزش صادرات گاز طبیعی پس از کسر ارزش گاز طبیعی وارداتی را به حساب صندوق توسعه ملی واریز کند. مبلغ واریزی از ماه یازدهم سال محاسبه و تسویه می‌شود. استفاده از سهم صندوق مذکور برای افزایش سرمایه بانک‌ها مجاز است.
سهم این صندوق از صادرات فرآورده‌های نفتی براساس سازوکار ماده (۱۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور تعیین می‌شود.	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>(ج) به وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد به‌منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک نسبت به انتشار اوراق مشارکت ارزی- ریالی از طریق بازار سرمایه در سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط وزارت نفت از محل افزایش تولید همان میادین نسبت به ارقام مصوب همان سال اقدام کند.</p>	<p>(ج) به وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد به‌منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز با اولویت میادین مشترک نسبت به انتشار اوراق مشارکت ارزی - ریالی از طریق بازار سرمایه در سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق توسط وزارت نفت از محل افزایش تولید میادین مذکور نسبت به ارقام مصوب همان سال اقدام کند.</p>
	<p>(د) به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود به‌منظور پرداخت تسهیلات برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای در میادین مشترک نفتی و گازی که به تصویب شورای اقتصاد رسیده مبلغ چهار میلیارد و هشتصد میلیون (۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار در بانک‌ها سپرده‌گذاری نماید. این تسهیلات با معرفی شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط وزارت نفت توسط بانک‌های عامل به سازندگان و پیمانکاران خصوصی و تعاونی طرف قرارداد با این شرکت پرداخت می‌شود. تعهد سازندگان و پیمانکاران موضوع این بند بلافاصله پس از پرداخت مطالبات آنها توسط بانک به شرکت تابعه ذی‌ربط منتقل می‌گردد و از تعهدات سازندگان و پیمانکاران ذی‌ربط حسب مورد کسر می‌گردد.</p>
<p>(د) وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط مکلف است نسبت به نوسازی و توسعه شبکه خطوط لوله انتقال نفت خام و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و تأمین منابع مالی سهم دولت در توسعه پالایشگاه‌ها و زیرساخت‌های تأمین، ذخیره‌سازی و توزیع فرآورده اقدام کند و منابع مورد نیاز را از محل افزایش پنج درصد (۵٪) به قیمت هر لیتر فرآورده‌های نفتی شامل بنزین، نفت سفید، نفت گاز، نفت کوره، گاز مایع و سوخت هواپیما تأمین و پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور تا سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به مصرف برساند. این منابع جزء درآمد شرکت محسوب نمی‌شود و مشمول مالیات با نرخ صفر می‌باشد</p>	<p>(ه) شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران مکلف است نسبت به نوسازی و توسعه شبکه خطوط لوله انتقال نفت خام و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و تأمین منابع مالی سهم دولت در توسعه پالایشگاه‌ها و زیرساخت‌های تأمین، ذخیره‌سازی و توزیع فرآورده اقدام کند و منابع مورد نیاز را از محل افزایش پنج درصد (۵٪) به قیمت هر لیتر فرآورده‌های نفتی تأمین و پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور تا سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به مصرف برساند. این منابع جزء درآمد شرکت محسوب نمی‌شود و مشمول مالیات با نرخ صفر می‌باشد.</p>

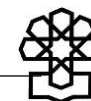
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>ه) وزارت نفت موظف است از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذی‌ربط معادل ربالی دو میلیون تن قیر رایگان تا سقف مبلغ بیست و چهار هزار میلیارد (۲۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به نسبت شصت و دو درصد (۶۲٪) در اختیار وزارت راه و شهرسازی جهت روکش آسفالت و آسفالت راه‌های روستایی و بیست درصد (۲۰٪) در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی جهت آسفالت معابر و بهسازی روستاها و انجام پروژه‌های مشارکتی با دهیاری‌ها و پانزده درصد (۱۵٪) در اختیار وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) جهت آسفالت معابر شهرهای با جمعیت زیر پنجاه هزار نفر و سه درصد (۳٪) جهت نوسازی مدارس در اختیار وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس) قرار دهد و در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور اعمال و با آن تسویه کنند. وزارت نفت تا پایان سال مالی ۱۳۹۵ نسبت به تحویل کامل قیر اقدام می‌کند.</p>	
<p>و) وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط مجاز است به‌منظور اجرای خطوط گازرسانی به شهرها و روستاها تا مبلغ سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای استان سیستان و بلوچستان و تا مبلغ دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای شرق هرمزگان از محل ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ به پروژه‌های مربوط اختصاص دهد.</p>	
تبصره «۲»	تبصره «۲»
<p>الف) به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ مصارف مربوط به واگذاری بنگاه‌های دولتی موضوع جزء «۲» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی را از طریق جدول ۱۳ این قانون و بدهی خود به بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی را از محل واگذاری سهام و سهم‌الشرکه متعلق به دولت و مؤسسات و شرکت‌های دولتی به‌استثنای</p>	<p>الف) به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بدهی خود به بخش‌های خصوصی و تعاونی را با رعایت بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و ماده (۶) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی از طریق جدول ۱۸ این قانون پرداخت نماید.</p>

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>موارد مندرج در جزء «۲» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی را از طریق جدول ۱۸ این قانون پرداخت کند.</p>	
<p>ب) به منظور نظارت بیشتر بر بنگاه‌های در حال واگذاری در سال ۱۳۹۵ و همچنین بنگاه‌های واگذار شده به صورت کنترلی، اسامی این بنگاه‌ها از سوی سازمان خصوصی‌سازی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ثبت صورت‌جلسات مجامع عمومی و هیئت مدیره و همچنین دخل و تصرف در اموال و املاک بنگاه‌های مزبور را پس از اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی‌سازی انجام دهد.</p> <p>بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز موظف است طی دستورالعمل اعلامی به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خصوصی و دولتی، اعطای هرگونه تسهیلات به بنگاه‌های مذکور را مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی نماید.</p>	<p>ب) به منظور نظارت بیشتر بر بنگاه‌های در حال واگذاری در سال ۱۳۹۵ و همچنین بنگاه‌های واگذار شده به صورت کنترلی، اسامی این بنگاه‌ها از سوی سازمان خصوصی‌سازی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ثبت صورت‌جلسات مجامع عمومی و هیئت مدیره و همچنین دخل و تصرف در اموال و املاک بنگاه‌های مزبور را پس از اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی‌سازی انجام دهد.</p> <p>بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز موظف است طی دستورالعمل اعلامی به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خصوصی و دولتی، اعطای هرگونه تسهیلات به بنگاه‌های مذکور را مشروط به اخذ مجوز از سازمان خصوصی‌سازی نماید.</p>
<p>ج) رعایت ماده (۴) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در مورد شرکت‌های در حال واگذاری در سال ۱۳۹۵ الزامی است.</p>	<p>ج) رعایت ماده (۴) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در مورد شرکت‌های در حال واگذاری در سال ۱۳۹۵ الزامی است.</p>
	<p>د) در راستای اجرای تبصره «۲» ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید و ارتقای نظام مالی کشور و به تبع آن افزایش سرمایه بانک‌های دولتی به دولت اجازه داده می‌شود و جوه حاصل از واگذاری باقی‌مانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری را مطابق دستورالعملی که به تصویب وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌رسد، بدون الزام به رعایت ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص دهد.</p>

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۳»	تبصره «۳»
<p>با توجه به تمدید مدت اجرای قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و با رعایت مصوبه شماره ۶۶۶۳۱/۱۰/۱۰۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۹۵ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) علاوه بر باقیمانده سهمیه سالهای قبل، معادل ریالی پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود.</p> <p>دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و بخش‌های خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی با سپردن تضمین‌های لازم به بانک‌های عامل می‌توانند از تسهیلات مذکور استفاده کنند. شورای اقتصاد براساس مفاد ماده (۸۲) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، این تسهیلات را به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی با اولویت بخش‌های خصوصی و تعاونی اختصاص می‌دهد. کلیه طرح‌های مصوب که منابع آنها از محل تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) تأمین می‌شود باید با تأیید دستگاه اجرایی ذی‌ربط، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور دارای توجیه فوق‌الذکر باشد و بازپرداخت اصل و سود منابع هر یک از طرح‌ها صرفاً از محل عایدات طرح در دوران بهره‌برداری و یا منابع پیش‌بینی شده طرح در قانون بودجه زمان تصویب طرح و در صورت عدم کفایت از سهم اعتبارات آتی استان محل اجرای طرح قابل پرداخت می‌باشد.</p> <p>برداشت و پرداخت از محل منابع موجود جمهوری اسلامی ایران نزد کشور تأمین‌کننده تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) ممنوع است. دولت مکلف است تضمین‌های کافی را برای اطمینان از بازپرداخت بخش غیردولتی اخذ نماید.</p> <p>ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات این تبصره جهت طرح‌های دفاعی شامل صنایع دفاعی و بنیه دفاعی هزینه می‌گردد.</p>	<p>در سال ۱۳۹۵ سقف تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) علاوه بر باقی‌مانده سهمیه سال‌های قبل، معادل ریالی پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. شورای اقتصاد براساس قانون مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام این تسهیلات را به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست‌محیطی اختصاص می‌دهد. بازپرداخت اصل و سود منابع طرح صرفاً از محل عایدات طرح در دوران بهره‌برداری و یا منابع پیش‌بینی شده طرح در قانون بودجه زمان تصویب طرح قابل پرداخت می‌باشد.</p>

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۴»	تبصره «۴»
الف) به منظور تحقق بخشی از اهداف مندرج در قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ به‌ویژه تبصره «۲» ماده (۵) قانون مذکور معادل ریالی مبلغ دویست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از محل صندوق توسعه ملی بابت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان خصوصی و تعاونی اختصاص می‌یابد. مبلغ ارزی مذکور برای صندوق توسعه ملی بازگشت از منابع محسوب می‌شود. تبدیل دلار به ریال موضوع این بند زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.	الف) به منظور تحقق بخشی از اهداف مندرج در قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ به‌ویژه تبصره «۲» ماده (۵) قانون مذکور معادل ریالی مبلغ دویست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از محل صندوق توسعه ملی بابت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص می‌یابد. مبلغ ارزی مذکور برای صندوق توسعه ملی بازگشت از منابع محسوب می‌شود. تبدیل دلار به ریال موضوع این بند زیر نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد.
ب) به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود که در سال ۱۳۹۵ نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میدان‌های مشترک و جمع‌آوری گازهای همراه با تضمین وزارت نفت و بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آنها اقدام کند.	ب) به صندوق توسعه ملی اجازه داده می‌شود که در سال ۱۳۹۵ نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی یا تعاونی برای طرح‌های توسعه‌ای بالادستی نفت و گاز با اولویت میدان‌های مشترک و جمع‌آوری گازهای همراه با تضمین وزارت نفت و بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن و تولیدی از آنها اقدام کند.
ج) به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۵ اجازه داده می‌شود تا نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا تعاونی برای طرح‌های توسعه‌ای موارد مختلف حمل‌ونقل درون و برون‌شهری بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذی‌ربط این وزارتخانه در قبال اخذ حق دسترسی تا استهلاک اصل سرمایه و سود آن از استفاده‌کنندگان اقدام کند.	ج) به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۵ اجازه داده می‌شود تا نسبت به اعطای تسهیلات ارزی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا تعاونی برای طرح‌های توسعه‌ای شقوق مختلف حمل‌ونقل بدون انتقال مالکیت و با معرفی وزارت راه و شهرسازی و تضمین سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و ذی‌ربط این وزارتخانه در قبال اخذ حق دسترسی تا استهلاک اصل سرمایه و سود آن از استفاده‌کنندگان اقدام کند.
د) در سال ۱۳۹۵ مبلغ پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از محل صندوق توسعه ملی به‌صورت تسهیلات در اختیار بانک کشاورزی قرار می‌گیرد تا صرفاً برای طرح‌های آبیاری تحت فشار به بخش‌های خصوصی و تعاونی پرداخت شود. این اعتبار طی هشت سال از محل عواید اجرای طرح به صندوق توسعه ملی بازپرداخت می‌گردد. تضمین اعتبار مذکور بر عهده دولت می‌باشد.	

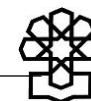
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۵»	تبصره «۵»
<p>الف) به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های میداین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آب‌های مرزی، طرح‌های حمل‌ونقل به ویژه وسائط نقلیه برقی، طرح‌های آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرح‌های آب‌شیرین‌کن، تکمیل شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق با اولویت پروژه‌های با راندمان بالا مانند تولید همزمان برق و آب شیرین و برق و گرما (CHP) و برق و گرما و سرما (CCHP) شبکه‌های انتقال و توزیع برق، احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام ورزشی، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود درخصوص اصل و سود، منتشر کنند.</p>	<p>الف) به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، ورزش و جوانان، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان انرژی اتمی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های میداین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آب‌های مرزی، طرح‌های حمل‌ونقل به ویژه وسائط نقلیه برقی، طرح‌های آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرح‌های آب‌شیرین‌کن، تکمیل شبکه جمع‌آوری و انتقال فاضلاب، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق، شبکه‌های انتقال و توزیع برق، احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام ورزشی، تبدیل گاز به فرآورده‌های شیمیایی و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، اوراق مشارکت ریالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود درخصوص اصل و سود، منتشر نمایند.</p>
<p>ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به منظور اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول ۵ این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود. واگذاری این اوراق</p>	<p>ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به منظور اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول ۵ این قانون واریز کند. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اختصاص می‌یابد تا براساس مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت</p>

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
به بخش دولتی اعم از شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر دستگاه‌ها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.	و برنامه‌ریزی کشور هزینه شود. واگذاری این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر دستگاه‌ها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.
ج) اوراق مشارکت فروش نرفته طرح‌های بندهای «الف» و «ب» این تبصره، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرایی، ذی‌حساب ذی‌ربط و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است. اوراق واگذار شده، قابل بازخريد قبل از سررسيد توسط بانک عامل نيست.	ج) اوراق مشارکت فروش نرفته طرح‌های بندهای «الف» و «ب» این تبصره، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح‌ها در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رئیس دستگاه اجرایی، ذی‌حساب ذی‌ربط و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است. اوراق واگذار شده، قابل بازخريد، قبل از سررسيد توسط بانک عامل نيست.
د) به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با تأیید وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت و آیین‌نامه اجرایی آن توسط شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری اختصاص می‌یابد.	د) به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با تأیید وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت و آیین‌نامه اجرایی آن توسط شهرداری‌ها منتشر کنند. حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از سقف اوراق موضوع این بند به طرح‌های قطار شهری اختصاص می‌یابد.
مجوز فروش اوراق مشارکت سنوات گذشته تا سقف تعیین‌شده سال صدور در سال ۱۳۹۵ نافذ است. تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها با نرخ مالیاتی صفر است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.	مجوز فروش اوراق مشارکت سنوات گذشته تا سقف تعیین‌شده سال صدور در سال ۱۳۹۵ نافذ است. تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها با نرخ مالیاتی صفر است و تضمین پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت برعهده سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد.
ه) دولت مجاز است اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید را با سررسید یک تا سه سال به‌صورت بی‌نام و یا بانام، صادر کند و به‌منظور تسویه بدهی مسجل خود بابت طرح‌های تملک دارایی‌های	ه) دولت مجاز است اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید را با سررسید یک تا سه سال به‌صورت بی‌نام و یا بانام، صادر کند و به‌منظور تسویه بدهی مسجل خود بابت

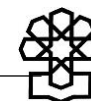
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>سرمایه‌ای و مابه‌التفاوت قیمت تمام‌شده برق و آب با قیمت تکلیفی فروش آن در سنوات قبل به شرکت‌های برق و آب مطابق ماده (۲۰) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ به قیمت اسمی تا سقف هفتادوپنج هزار میلیارد (۷۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به طلبکاران غیردولتی واگذار کند. اسناد مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف می‌باشد و به‌عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ محسوب شده و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌شود. اسناد خزانه اسلامی از قابلیت دادوستد در بازار ثانویه برخوردار است و سازمان بورس و اوراق بهادار باید ترتیبات انجام معامله ثانویه آنها را در بازار بورس یا فرابورس فراهم کند. خرید و فروش این اوراق توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.</p>	<p>طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مابه‌التفاوت قیمت تمام‌شده برق و آب با قیمت تکلیفی فروش آن در سنوات قبل به شرکت‌های برق و آب مطابق ماده (۲۰) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ به قیمت اسمی تا سقف هفتادوپنج هزار میلیارد (۷۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به طلبکاران غیردولتی واگذار نماید. اسناد مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف بوده و به‌عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ محسوب شده و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌شود. اسناد خزانه اسلامی از قابلیت دادوستد در بازار ثانویه برخوردار است و سازمان بورس و اوراق بهادار باید ترتیبات انجام معامله ثانویه آنها را در بازار بورس یا فرابورس فراهم کند. خرید و فروش این اوراق توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.</p>
<p>و) به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۳ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تا مبلغ یکصدویست و پنج هزار میلیارد (۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به‌صورت جمعی - خرجی تسویه کند. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسویه خزانه» صادر می‌کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به‌منظور تسویه بدهی اشخاص یادشده به دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p>	<p>و) به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۳ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تسویه کند. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسویه خزانه» صادر می‌کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به‌منظور تسویه بدهی اشخاص یاد شده به دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.</p>
<p>ز) به‌منظور استمرار جریان پرداخت‌های خزانه‌داری کل کشور، به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اسناد خزانه اسلامی منتشر و اسناد مزبور را صرف</p>	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>تخصیص‌های اولویت‌دار ابلاغی از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موضوع قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کند و پرداخت این اسناد را قبل از پایان سال، از محل اعتبارات دستگاه مزبور تسویه نماید. این اسناد از مالیات معاف بوده و در بورس اوراق بهادار قابل دادوستد می‌باشد.</p> <p>تسویه این اسناد در سررسید، مقدم بر تمامی پرداخت‌های خزانه‌داری کل کشور می‌باشد و تسویه آن قبل از سررسید توسط خزانه مجاز است.</p> <p>انتقال تعهدات مربوط به اسناد منتشره، به سال بعد ممنوع است.</p>	
<p>ح) به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود به منظور استفاده از دارایی‌های دولت برای انتشار صکوک اسلامی پیش‌بینی شده در این قانون و ساماندهی و مدیریت دارایی‌ها و اموال در مالکیت دولت و تمرکز اختیارات مربوط به نحوه نقل و انتقال اموال منقول و غیرمنقول و سایر دارایی‌های دولت، ضمن اجرای سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول دستگاه‌های اجرایی (سادا) حسب مورد نسبت به انجام اقدامات مورد نیاز برای مدیریت و استفاده از دارایی‌ها و اموال دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به‌استثنای انفال، اموال دستگاه‌های زیر نظر مقام معظم رهبری و موارد و مصادیق مندرج در اصل هشتادوسوم (۸۳) <u>قانون اساسی</u> به منظور پشتوانه انتشار صکوک اسلامی نظیر ارزیابی توسط کارشناسان رسمی، شناسایی، تعیین و تغییر بهره‌بردار، واگذاری و هرگونه نقل و انتقال یا فروش اموال مذکور یا <u>تصویب هیئت وزیران اقدام کند</u>. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ در اجرای ماده (۱۳۷) قانون محاسبات عمومی کشور و تبصره «۱۰» <u>قانون محاسبات عمومی کشور</u> و تبصره «۱۰» ماده (۶۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مکلفند ضمن همکاری لازم حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به ثبت کلیه اموال غیرمنقول اعم از اراضی، املاک، ساختمان‌ها و فضاهای اداری در اختیار یا تصرف اعم از اینکه دارای سند مالکیت باشند، اجاره‌ای یا وقفی یا ملکی و ... در سامانه اقدام نمایند. صدور هرگونه مجوز برای</p>	<p>تبصره «۲۰» بند «ب» - به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود به منظور استفاده از دارایی‌های دولت برای انتشار صکوک اسلامی پیش‌بینی شده در این قانون و ساماندهی و مدیریت دارایی‌ها و اموال در مالکیت دولت و تمرکز اختیارات مربوط به نحوه نقل و انتقال اموال منقول و غیرمنقول و سایر دارایی‌های دولت، ضمن اجرای سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول دستگاه‌های اجرایی (سادا) حسب مورد نسبت به انجام اقدامات مورد نیاز برای مدیریت و استفاده از دارایی‌ها و اموال دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری به‌منظور انتشار صکوک اسلامی نظیر ارزیابی توسط کارشناسان رسمی، شناسایی، تعیین و تغییر بهره‌بردار، واگذاری و هرگونه نقل و انتقال یا فروش اموال مذکور اقدام نماید. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری در اجرای ماده (۱۳۷) قانون محاسبات عمومی کشور و تبصره «۱۰» ماده (۶۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مکلفند ضمن همکاری لازم حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به ثبت کلیه اموال غیرمنقول اعم از اراضی، املاک، ساختمان‌ها و فضاهای اداری در اختیار یا تصرف اعم از اینکه دارای سند مالکیت باشند، اجاره‌ای یا وقفی یا ملکی و ... در سامانه اقدام نمایند. صدور هرگونه مجوز برای واگذاری حق استفاده،</p>

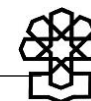
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
واگذاری حق استفاده، تغییر بهره‌بردار، فروش اموال غیرمنقول دولتی بدون ثبت اطلاعات در سامانه مذکور و اخذ شناسه (کد رهگیری ممنوع است). انتشار صکوک اسلامی برای دستگاه‌های وابسته به قوه قضائیه، قوه مقننه و سایر نهادهای حکومتی غیر قوه مجریه و استفاده از دارایی‌ها و اموال این دستگاه‌ها حسب مورد منوط به موافقت عالی‌ترین مقام آنها است.	تغییر بهره‌بردار، فروش اموال غیرمنقول دولتی بدون ثبت اطلاعات در سامانه مذکور و اخذ کد رهگیری ممنوع می‌باشد.
تبصره «۶»	تبصره «۶»
الف) سقف معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۵، مبلغ یکصدوپنجاهوشش میلیون (۱۵۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال تعیین می‌شود.	الف) سقف معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۵، مبلغ یکصدوپنجاهوشش میلیون (۱۵۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال تعیین می‌شود.
ب) مدت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و اصلاحات بعدی آن تا پایان سال ۱۳۹۵ تمدید می‌شود.	ب) مدت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۷ و اصلاحات بعدی آن تا پایان سال ۱۳۹۵ تمدید می‌شود.
ج) وزارت نیرو از طریق شرکت‌های آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری، به‌ازای هر مترمکعب فروش آب شرب مبلغ یکصدوپنجاه (۱۵۰) ریال از مشترکان آب دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز کند. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه دریافتی تا سقف هفتصد میلیارد (۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور صرفاً جهت آبرسانی شرب روستایی و عشایری اختصاص می‌یابد. اعتبار مذکور براساس شاخص کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقتنامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی استان‌ها هزینه شود. وجوه فوق مشمول مالیات نمی‌شود.	ج) وزارت نیرو از طریق شرکت‌های آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب‌بهای شهری، به‌ازای هر مترمکعب فروش آب شرب مبلغ یکصدوپنجاه (۱۵۰) ریال از مشترکان آب دریافت و به خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. صددرصد (۱۰۰٪) وجوه دریافتی تا سقف هفتصد میلیارد (۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور صرفاً جهت آبرسانی شرب روستایی اختصاص می‌یابد. اعتبار مذکور براساس شاخص کمبود آب شرب سالم بین استان‌های کشور در مقاطع سه‌ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می‌شود تا پس از مبادله موافقتنامه بین سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی استان‌ها هزینه شود. وجوه فوق مشمول مالیات نمی‌شود.

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>د) دولت می‌تواند دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط را موظف کند تا معافیت‌ها و تخفیفات مالیاتی و گمرکی را به‌صورت جمعی - خرجی در حساب‌های مربوط ثبت نمایند.</p>	<p>د) دولت می‌تواند دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط را موظف نماید معافیت‌ها و تخفیفات مالیاتی و گمرکی را به‌صورت جمعی - خرجی در حساب‌های مربوط ثبت نمایند.</p>
<p>ه) وزارت نیرو موظف است، علاوه بر دریافت بهای برق به‌ازای هر کیلووات ساعت برق فروخته‌شده، مبلغ سی (۳۰) ریال به‌عنوان عوارض برق در قبوض مربوطه درج و از مشترکان برق به‌استثنای مشترکان خانگی روستایی و چاه‌های کشاورزی دریافت کند. وجوه حاصله به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و حداکثر تا سقف هفت هزار میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرفاً بابت حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌های برق روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک توسط شرکت توانیر هزینه می‌شود.</p>	<p>ه) وزارت نیرو موظف است، علاوه بر دریافت بهای برق به‌ازای هر کیلووات ساعت برق فروخته‌شده، مبلغ سی (۳۰) ریال به‌عنوان عوارض برق در قبوض مربوطه درج و از مشترکان برق از جمله باغ‌شهرها و خانه‌باغ‌های اطراف روستاها و شهرها به‌استثنای مشترکان خانگی روستایی و چاه‌های کشاورزی دریافت نماید. وجوه حاصله به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و حداکثر تا سقف هفت هزار میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرفاً بابت حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌های برق روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک، توسط شرکت توانیر هزینه می‌شود.</p>
<p>و) به وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بیست درصد (۲۰٪) از وجوه تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ معادل هفت هزار میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال که در اختیار آن وزارتخانه قرار می‌گیرد را برای کمک و تأمین ماشین‌آلات خدماتی و عمرانی شهرهای زیر یکصد هزار جمعیت و روستاها به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) و سی درصد (۳۰٪) هزینه کند.</p>	<p>و) به وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ بیست درصد (۲۰٪) از وجوه تبصره «۲» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده معادل هفت هزار میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال که در اختیار آن وزارتخانه قرار می‌گیرد را برای کمک و تأمین ماشین‌آلات خدماتی و عمرانی شهرهای زیر یکصد هزار نفر جمعیت و روستاها به نسبت هفتاد درصد (۷۰٪) و سی درصد (۳۰٪) هزینه کند.</p>
	<p>ز) به‌منظور توسعه حمل‌ونقل عمومی و بهبود مدیریت پسماندهای عادی به وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها) اجازه داده می‌شود تا بیست درصد (۲۰٪) عوارض سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل بند «الف» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده را پس از واریز آن توسط سازمان امور مالیاتی به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور صرف موارد مذکور نماید.</p>

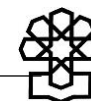
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>ز) در سال ۱۳۹۵ به منظور تحقق درآمدهای مالیاتی و رعایت انضباط مالی، نقل و انتقال قطعی املاک به مأخذ ارزش معاملاتی به نرخ پنج درصد (۵٪) و مالیات نقل و انتقال حق واگذاری محل به مأخذ ده برابر ارزش معاملاتی ملک مربوطه به نرخ سی درصد (۳۰٪) در تاریخ انتقال از طرف مالکان عین یا صاحبان حق می‌باشد.</p> <p>حق واگذاری محل از نظر این قانون عبارت است از حق کسب یا پیشه یا حق تصرف محل یا حقوق ناشی از موقعیت کسب و کار در حال فعالیت و بهره‌برداری کلیه پرونده‌های نقل و انتقال مالیاتی که تا تصویب این قانون به قطعیت نرسیده است، مشمول این حکم می‌باشد.</p>	
<p>ح) اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ و همچنین احکام مالیاتی قوانین رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ و الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در سال ۱۳۹۵ مجری می‌باشد.</p>	
تبصره «۷»	تبصره «۷»
<p>الف) کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های تابعه است ولی فاقد قرارداد با سازمان مذکور و شرکت‌های تابعه می‌باشند موظفند بابت حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از معادن فوق در سال ۱۳۹۵ بیست درصد (۲۰٪) مبلغ فروش سنگ آهن یا محصولات خود را به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۳۰۴۱۹ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور پرداخت کنند.</p> <p>در صورت سرمایه‌گذاری برای تکمیل زنجیره تولید، حق انتفاع به صورت پلکانی نزولی در طول زنجیره فرآوری توسط شورای اقتصاد تصویب و از ابتدای سال ۱۳۹۵ وصول خواهد شد.</p>	<p>الف) کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی استخراج‌کننده سنگ آهن که پروانه بهره‌برداری آنها به نام سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های تابعه است، ولی فاقد قرارداد با سازمان مذکور و شرکت‌های تابعه می‌باشند موظفند بابت حق انتفاع پروانه بهره‌برداری از معادن فوق در سال ۱۳۹۵ بیست درصد (۲۰٪) مبلغ فروش محصولات خود را به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۳۰۴۱۹ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور پرداخت کنند.</p> <p>در صورت سرمایه‌گذاری برای تکمیل زنجیره تولید، حق انتفاع به صورت پلکانی و به شرح زیر پرداخت می‌شود:</p> <p>– فروش محصول به صورت سنگ آهن خام و دانه‌بندی شده معادل بیست درصد (۲۰٪)</p>

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>موارد فوق صرفاً به شرکت‌هایی تعلق می‌گیرد که زنجیره ارزش فرآوری را در داخل مجموعه همان شرکت انجام دهند.</p> <p>در صورتی که شرکت‌های موضوع این جز با رعایت قانون تجارت از محل سود خود اقدام به سرمایه‌گذاری در معادن و صنایع معدنی پایین‌دستی کنند به میزان ده درصد (۱۰٪) سرمایه‌گذاری صورت گرفته از محل سود به عنوان حق انتفاع بهره‌برداری محاسبه می‌شود.</p>	<p>مبلغ فروش</p> <p>– فروش محصول به صورت افشرده (کنسانتره) شامل افشرده‌های تحویلی برای گندله‌سازی‌های درون شرکت و افشرده‌فروشی به خارج از شرکت معادل شانزده و نیم درصد (۱۶/۵٪) مبلغ فروش</p> <p>– فروش محصول به صورت گندله معادل سیزده درصد (۱۳٪) مبلغ فروش افشرده</p> <p>– فروش محصول به صورت آهن اسفنجی معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ فروش افشرده</p> <p>موارد فوق صرفاً به شرکت‌هایی تعلق می‌گیرد که زنجیره ارزش (فرآوری) را در داخل مجموعه همان شرکت انجام دهند.</p> <p>در صورتی که شرکت‌های موضوع این جزء با رعایت قانون تجارت از محل سود خود اقدام به سرمایه‌گذاری در معادن و صنایع معدنی پایین‌دستی کنند به میزان ده درصد (۱۰٪) سرمایه‌گذاری صورت گرفته از محل سود، به عنوان حق انتفاع بهره‌برداری محاسبه می‌شود.</p>
<p>پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۳ از محل اعتبار ردیف ۱۵۷-۵۳۰۰۰۰ از طریق وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در اختیار صندوق بازنشستگی فولاد و مبلغ چهار هزار و سیصد میلیارد (۴,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از مبالغ واریزی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۹ این تبصره با میزان دریافتی به صورت تخصیص یافته توسط خزانه‌داری کل کشور از طریق ردیف‌های ۸۲-۵۳۰۰۰۰ و ۱۲۰-۵۳۰۰۰۰ (هشتاد درصد (۸۰٪) سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و بیست درصد (۲۰٪) سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرد تا جهت طرح‌های اکتشافی، پژوهشی کاربردی، زیست‌محیطی و ایجاد زیرساخت‌های معدنی و ایمنی معدنی هزینه شود. مبلغ سیصد میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از درآمد این جزء از طریق طرح ۱۳۰۴۰۱۱۰۰۶ صرف زیرساخت‌های معدنی می‌شود.</p>	<p>پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۳ و مبلغ چهار هزار و سیصد میلیارد (۴,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از مبالغ واریزی موضوع ردیف ۱۳۰۴۱۹ این تبصره متناسب با میزان دریافتی به صورت تخصیص یافته توسط خزانه‌داری کل کشور از طریق ردیف‌های ۸۲-۵۳۰۰۰۰ و ۱۲۰-۵۳۰۰۰۰ (هشتاد درصد (۸۰٪) سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و بیست درصد (۲۰٪) سازمان زمین‌شناسی و اکتشاف معدنی کشور در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرد تا جهت طرح‌های اکتشافی، پژوهشی کاربردی، زیست‌محیطی و ایجاد زیرساخت‌های معدنی و ایمنی معدنی هزینه شود. مبلغ سیصد میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از درآمد این جزء از طریق طرح ۱۳۰۴۰۱۱۰۰۶ صرف زیرساخت‌های معدنی می‌شود.</p>

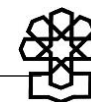
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
مالیات بر درآمد سال ۱۳۹۵ هر یک از معادن موضوع این جزء به حساب خزانه معین استان محل استقرار معدن واریز می‌شود.	مالیات بردرآمد سال ۱۳۹۵ هر یک از معادن موضوع این جزء به حساب خزانه معین استان محل استقرار معدن واریز می‌شود.
ب) گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به استرداد حقوق ورودی کالاهای وارداتی از همان مواد و قطعات وارداتی موضوع مواد (۶۶) تا (۶۸) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ ظرف مدت پانزده روز از محل تنخواه دریافتی از خزانه که تا پایان سال تسویه می‌نماید، اقدام کند.	ب) گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است نسبت به استرداد حقوق ورودی کالاهای وارداتی از همان مواد و قطعات وارداتی موضوع مواد (۶۶) تا (۶۸) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ ظرف مدت پانزده روز از محل تنخواه دریافتی از خزانه که تا پایان سال تسویه می‌نماید، اقدام کند.
ج) در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و با عنایت به لغو قانون انحصار دولتی دخانیات مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ و اصلاحات بعدی آن وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام‌نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن «مصوبه واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول ۵ این قانون واریز کند.	ج) در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و با عنایت به لغو قانون انحصار دولتی دخانیات مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام‌نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن «مصوبه واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول ۵ این قانون واریز کند.
همچنین تا شفاف‌سازی وظایف حاکمیتی و حقوق دولتی در حوزه محصولات دخانی در تطبیق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است درآمدهای حاصل از صدور مجوزها و هرگونه حقوق دولتی دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی را طی سال ۱۳۹۵ به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.	همچنین تا شفاف‌سازی وظایف حاکمیتی و حقوق دولتی در حوزه محصولات دخانی در تطبیق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است درآمدهای حاصل از صدور مجوزها و هرگونه حقوق دولتی دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی را طی سال ۱۳۹۵ به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>د) از ابتدای سال ۱۳۹۵ به قیمت خرده‌فروشی هر نخ سیگار وارداتی مبلغ پانصد (۵۰۰) ریال و تولید مشترک مبلغ سیصدوپنجاه (۳۵۰) ریال و تولید داخلی مبلغ (۱۰۰) ریال به‌عنوان عوارض اضافه می‌شود. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است مبالغ مزبور را از واردکنندگان و تولیدکنندگان حسب مورد اخذ و به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۶۰۱۵۵ جدول ۵ این قانون واریز نماید.</p>	
<p>ه) به‌منظور رد بخشی از دیون دولت به صندوق بازنشستگی فولاد دولت مکلف است نسبت به تأدیه هجده هزار میلیارد (۱۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل درآمدهای عمومی دولت در سال ۱۳۹۵ اقدام نماید تا نسبت به پرداخت حقوق بازنشستگان اقدام شود رقم مزبور در حساب‌های فیما بین دولت و صندوق یاد شده منظور می‌گردد.</p>	
تبصره «۸»	تبصره «۸»
<p>به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود کل هزینه‌های مربوط به تهیه و نصب کنتور حجمی یا هوشمند چاه‌های کشاورزی را از محل اعتبارات طرح‌های «تبادل بخشی، تغذیه مصنوعی و کنترل سیل پیوست ۱ این قانون» پرداخت کند.</p>	<p>به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود کل هزینه‌های مربوط به تهیه و نصب کنتور حجمی یا هوشمند چاه‌های کشاورزی را از محل اعتبارات طرح‌های «تبادل بخشی، تغذیه مصنوعی و کنترل سیل پیوست ۱ این قانون» پرداخت و طی سی‌وشش ماه (۳۶ ماه) و بدون سود از صاحبان چاه‌ها دریافت و به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کند. صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی صرفاً برای اجرای طرح‌های تبادل بخشی منابع آب زیرزمینی در اختیار وزارت نیرو قرار می‌گیرد.</p>
تبصره «۹»	تبصره «۹»
<p>الف) به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری اجازه داده می‌شود تا سقف درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۴ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها اقدام کنند و در جهت اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود استفاده نمایند</p>	<p>الف) به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک‌های علمی و فناوری اجازه داده می‌شود تا سقف درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۴ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود استفاده نمایند</p>

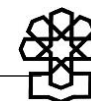
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود استفاده نمایند و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند.	و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند.
ب) صندوق‌های رفاه دانشجویان وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی موظفند وجوه حاصل از بازپرداخت وام‌های شهریه سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۳ را به حساب درآمد عمومی کشور، موضوع ردیف ۱۶۰۱۶۰ واریز کنند. درآمد حاصله تا سقف چهارصدوپنجاه میلیارد (۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۴۵-۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون اختصاص می‌یابد تا به‌عنوان کمک به افزایش سرمایه صندوق رفاه دانشجویان تلقی گردد.	ب) صندوق‌های رفاه دانشجویان، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات، فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی موظفند وجوه حاصل از بازپرداخت وام‌های شهریه سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۳ را به حساب درآمد عمومی کشور، موضوع ردیف ۱۶۰۱۶۰ واریز کنند. درآمد حاصله تا سقف چهارصدوپنجاه میلیارد (۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۴۵-۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون اختصاص می‌یابد تا به‌عنوان کمک به افزایش سرمایه صندوق رفاه دانشجویان تلقی گردد.
ج) صددرصد (۱۰۰٪) وجوه اداره‌شده پرداختی از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۴ به صندوق‌های رفاه و دانشجویان وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان کمک جهت افزایش سرمایه صندوق‌های رفاه دانشجویی تلقی می‌شود. وجوه حاصل از بازپرداخت وام‌های مذکور تا سقف یازده هزار و سیصد میلیارد (۱۱,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در قالب درآمد اختصاصی برای پرداخت مجدد به دانشجویان به مصرف می‌رسد.	
د) به‌منظور ارتقای کیفیت مدارس و پرداخت مطالبات فرهنگیان به‌ویژه بازنشستگان، دولت مکلف است ماهیانه معادل یک درصد از یک‌دوازدهم اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی سودده وابسته به دولت مندرج در پیوست ۳ این قانون را کسر و در ردیف شماره ۱۳۰۴۲۴ جدول ۵ این قانون منظور کند. درآمد حاصله از محل ردیف ۱۵۲-۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون به مصرف می‌رسد.	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>ه) دولت مکلف است مقدمات تحصیل دانشجویان تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی را در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی به‌صورت رایگان فراهم کند.</p>	
تبصره «۱۰»	تبصره «۱۰»
<p>الف) شرکت‌های بیمه‌ای مکلفند مبلغ دوهزار و پانصد میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که براساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت‌ها تعیین و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد به‌صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا در امور منجر به کاهش تصادفات موضوع ردیف ۲۰-۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این بند است. وجوه واریزی شرکت‌های بیمه موضوع این بند به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.</p>	<p>الف) شرکت‌های بیمه‌ای مکلفند مبلغ دوهزار و دویست و پنجاه میلیارد (۲,۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که براساس فروش بیمه (پرتفوی) هر یک از شرکت‌ها تعیین و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد به‌صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. وجوه واریزی در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا در امور منجر به کاهش تصادفات هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این بند است.</p>
<p>ب) مدت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷/۴/۱۶ و اصلاحات بعدی آن تا زمان لازم‌الاجرا شدن قانون جدید تمدید می‌شود.</p>	<p>ب) مدت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷/۴/۱۶ و اصلاحات بعدی آن تا پایان سال ۱۳۹۵ تمدید می‌شود.</p>
تبصره «۱۱»	تبصره «۱۱»
<p>الف) به‌منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر و مواردی که پرداخت خسارات برعهده بیت‌المال یا دولت می‌باشد، وزارت دادگستری مجاز است با تصویب هیئت نظارت صندوق تأمین خسارت بدنی حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) از مازاد منابع درآمد سالیانه با احتساب هزینه صندوق تأمین خسارت‌های بدنی موضوع بندهای «ه» و «و» ماده (۱۱) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث و احکام جایگزین آن و قوانین بعدی را از محل اعتبارات ردیف ۴۶ - ۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون دریافت و هزینه</p>	<p>الف) به‌منظور تأمین کسری اعتبارات دیه محکومان معسر و مواردی که پرداخت خسارات برعهده بیت‌المال یا دولت می‌باشد، وزارت دادگستری مجاز است با تصویب هیئت نظارت حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) از مازاد منابع درآمد سالیانه با احتساب هزینه صندوق تأمین خسارت‌های بدنی موضوع بندهای «ه» و «و» ماده (۱۱) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۴ و احکام جایگزین آن و قوانین بعدی را از محل</p>

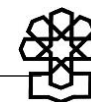
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور																																				
<p>کند. مدیرعامل صندوق مزبور مکلف است با اعلام وزیر دادگستری مبلغ یادشده را به نسبت در مقاطع سه‌ماهه در اختیار وزارت دادگستری قرار دهد.</p>	<p>اعتبارات ردیف ۴۶ - ۵۳۰۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون دریافت و هزینه کند. مدیرعامل صندوق مزبور مکلف است با اعلام وزیر دادگستری مبلغ یاد شده را به نسبت در مقاطع سه‌ماهه در اختیار وزارت دادگستری قرار دهد.</p>																																				
<p>(ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا کلیه مشمولان خدمت و وظیفه عمومی را که بیش از هشت سال غیبت دارند با پرداخت جریمه مدت زمان غیبت، به صورت نقد و اقساط تا پایان ۱۳۹۵ معاف کند. تمام درآمدهای حاصل از اعطای معافیت‌های مشمولان مذکور به حساب درآمد عمومی کشور موضوع ردیف ۱۵۰۱۲۸ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و تا سقف سی و پنج هزار میلیارد ریال (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) در قالب ردیف ۱۳۲-۵۳۰۰۰۰۰ به صورت مساوی به ردیف‌های ذی‌ربط تقویت بنیه دفاعی نیروهای مسلح مطابق موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه می‌شود.</p>	<p>(ب) به دولت اجازه داده می‌شود تا کلیه مشمولان خدمت و وظیفه عمومی را که بیش از پنج سال غیبت دارند با پرداخت جریمه مدت زمان غیبت، معاف کند. تمام درآمدهای حاصل از اعطای معافیت‌های مشمولان مذکور به حساب درآمد عمومی کشور موضوع ردیف ۱۵۰۱۲۸ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و تا سقف سی هزار میلیارد ریال (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) در قالب ردیف ۱۳۲-۵۳۰۰۰۰۰ به صورت مساوی به ردیف‌های ذی‌ربط تقویت بنیه دفاعی نیروهای مسلح مطابق موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور هزینه می‌شود.</p>																																				
<p>میزان جریمه مشمولان غایب برای صدور کارت معافیت نظام وظیفه به شرح جدول زیر می‌باشد:</p>	<p>میزان جریمه مشمولان غایب برای صدور کارت معافیت نظام وظیفه به شرح جدول زیر می‌باشد:</p>																																				
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="226 852 748 911">پایه ربالی جریمه مشمولین غایب</th> <th data-bbox="754 852 1160 911">مدرک تحصیلی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="226 916 748 959">۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 916 1160 959">زیردیپلم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 963 748 1007">۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 963 1160 1007">دیپلم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 1011 748 1054">۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 1011 1160 1054">فوق دیپلم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 1059 748 1102">۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 1059 1160 1102">لیسانس</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 1107 748 1150">۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 1107 1160 1150">فوق لیسانس</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 1155 748 1198">۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 1155 1160 1198">دکترای پزشکی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 1203 748 1246">۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 1203 1160 1246">دکترای غیرپزشکی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="226 1251 748 1302">۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="754 1251 1160 1302">پزشکان متخصص و بالاتر</td> </tr> </tbody> </table>	پایه ربالی جریمه مشمولین غایب	مدرک تحصیلی	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	زیردیپلم	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دیپلم	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق دیپلم	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق لیسانس	۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای پزشکی	۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای غیرپزشکی	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	پزشکان متخصص و بالاتر	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1167 852 1644 911">پایه ربالی جریمه مشمولین غایب</th> <th data-bbox="1650 852 2011 911">مدرک تحصیلی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1167 916 1644 959">۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 916 2011 959">زیردیپلم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 963 1644 1007">۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 963 2011 1007">دیپلم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 1011 1644 1054">۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 1011 2011 1054">فوق دیپلم</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 1059 1644 1102">۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 1059 2011 1102">لیسانس</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 1107 1644 1150">۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 1107 2011 1150">فوق لیسانس</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 1155 1644 1198">۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 1155 2011 1198">دکترای غیرپزشکی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 1203 1644 1246">۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 1203 2011 1246">دکترای پزشکی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1167 1251 1644 1302">۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰</td> <td data-bbox="1650 1251 2011 1302">پزشکان متخصص و بالاتر</td> </tr> </tbody> </table>	پایه ربالی جریمه مشمولین غایب	مدرک تحصیلی	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	زیردیپلم	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دیپلم	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق دیپلم	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق لیسانس	۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای غیرپزشکی	۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای پزشکی	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	پزشکان متخصص و بالاتر
پایه ربالی جریمه مشمولین غایب	مدرک تحصیلی																																				
۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	زیردیپلم																																				
۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دیپلم																																				
۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق دیپلم																																				
۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس																																				
۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق لیسانس																																				
۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای پزشکی																																				
۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای غیرپزشکی																																				
۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	پزشکان متخصص و بالاتر																																				
پایه ربالی جریمه مشمولین غایب	مدرک تحصیلی																																				
۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	زیردیپلم																																				
۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دیپلم																																				
۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق دیپلم																																				
۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس																																				
۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	فوق لیسانس																																				
۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای غیرپزشکی																																				
۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دکترای پزشکی																																				
۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	پزشکان متخصص و بالاتر																																				

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>۱. به ازای هر سال غیبت مزاد بر هشت سال، ده درصد (۱۰٪) به مبالغ جریمه پایه اضافه و مدت غیبت بیش از شش ماه، یکسال محسوب می‌شود.</p> <p>۲. برای مشمولان متأهل، پنج درصد (۵٪) و برای مشمولان دارای فرزند نیز به ازای هر فرزند، پنج درصد (۵٪) از مجموع مبلغ جریمه کسر می‌شود.</p>	<p>۱. به ازای هر سال غیبت مزاد بر پنج سال ده درصد (۱۰٪) به مبالغ جریمه پایه اضافه و مدت غیبت بیش از ۶ ماه، یک سال محسوب می‌شود.</p> <p>۲. برای مشمولان متأهل پنج درصد (۵٪) و برای مشمولان دارای فرزند نیز به ازای هر فرزند پنج درصد (۵٪) از مجموع مبلغ جریمه کسر می‌شود.</p>
تبصره «۱۲»	تبصره «۱۲»
<p>افزایش حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر از قبیل هیئت علمی، کارکنان کشوری و لشکری و قضات به‌طور جداگانه توسط دولت به نحوی که تفاوت تطبیق موضوع مواد (۷۱) و (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در حکم حقوق، ثابت باقی بماند، انجام می‌پذیرد.</p> <p>دولت موظف است کمک هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه‌های سازمانی را پس از کسر از دریافتی آنان به حساب مخصوصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و همه‌ساله معادل وجوه واریز شده به حساب فوق را در بودجه نیروهای مسلح برای تأمین هزینه‌های تعمیر و نگهداری خانه‌های سازمان پیش‌بینی کند.</p>	<p>افزایش حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر از قبیل هیئت علمی، کارکنان کشوری و لشگری و قضات به‌طور جداگانه توسط دولت به نحوی که تفاوت تطبیق موضوع مواد (۷۱) و (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در حکم حقوق، ثابت باقی بماند، انجام می‌پذیرد.</p>
تبصره «۱۳»	تبصره «۱۳»
<p>الف) در اجرای بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مبالغ زیر اختصاص می‌یابد:</p> <p>معادل پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و از محل منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>چهل درصد (۴۰٪) از اعتبارات مذکور برای خرید و تأمین بالگرد و تجهیزات امداد هوایی و باقیمانده به نسبت چهل درصد (۴۰٪) هزینه‌ای و شصت درصد (۶۰٪) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای</p>	<p>الف) در اجرای بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مبالغ زیر اختصاص می‌یابد:</p> <p>معادل پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و از محل منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران.</p> <p>چهل درصد (۴۰٪) از اعتبارات مذکور برای خرید و تأمین بالگرد و تجهیزات امداد هوایی و باقیمانده به نسبت چهل درصد (۴۰٪) هزینه‌ای و شصت درصد (۶۰٪) تملک</p>

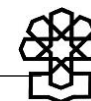
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
برای نوسازی، بازسازی، خرید و احداث پایگاه‌های امداد و نجات و انبارهای اضطراری، ساختمان‌های ستادی و اجرایی، خودروهای امداد و نجات و سایر مأموریت‌ها و تکالیف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۷/۲/۸ و اصلاحات بعدی آن به منظور پیشگیری و آمادگی و مقابله با حوادث، سوانح و بحران‌ها در اختیار جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا مطابق اساسنامه خود به مصرف برساند.	دارایی‌های سرمایه‌ای برای نوسازی، بازسازی، خرید و احداث پایگاه‌های امداد و نجات و انبارهای اضطراری، ساختمان‌های ستادی و اجرایی، خودروهای امداد و نجات و سایر مأموریت‌ها و تکالیف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۷/۲/۸ و اصلاحات بعدی آن به منظور پیشگیری و آمادگی و مقابله با حوادث، سوانح و بحران‌ها در اختیار جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا مطابق اساسنامه خود به مصرف برساند.
ب) معادل دو هزار و پانصد میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای هزینه‌کرد الزامات مندرج در <u>قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)</u>	ب) معادل دو هزار و پانصد میلیارد (۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای هزینه‌کرد الزامات مندرج در <u>قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)</u>
ج) کاهش اعتبارات برنامه‌های پژوهشی توسط دستگاه‌های اجرایی، ممنوع است.	ج) کاهش اعتبارات برنامه‌های پژوهشی توسط دستگاه‌های اجرایی، ممنوع است.
د) به دولت اجازه داده می‌شود تا اعتبارات مورد نیاز اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان منطبق بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را از محل جابجایی اعتبارات مصوب ردیف‌های مندرج در قانون بودجه ۱۳۹۵ هر دستگاه تأمین و به شرح مندرج در جدول ۱۴ این قانون به دستگاه اجرایی ذی‌ربط اختصاص دهد و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هزینه شود.	د) به دولت اجازه داده می‌شود تا اعتبارات مورد نیاز اجرای بند «۸-۲» سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان منطبق بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را از محل جابجایی اعتبارات مصوب ردیف‌های مندرج در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ هر دستگاه تأمین و به شرح مندرج در جدول ۱۴ این قانون به دستگاه اجرایی ذی‌ربط اختصاص دهد و پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هزینه شود.
ه) مبلغ سیزده هزار و پانصد میلیارد (۱۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت پرداخت سهم دولت و تقویت صندوق بیمه محصولات کشاورزی از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور.	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>و) کلیه بانک‌های کشور اعم از دولتی، غیردولتی و مؤسسات مالی و صندوق‌های حمایتی که به بخش کشاورزی تسهیلات پرداخت نموده‌اند، موظفند بازپرداخت وام‌های اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که دچار خسارت خشکسالی یا سرمازدگی یا آفات و بیماری‌های همه‌گیر و یا حوادث غیرمترقبه و یا آتش‌سوزی غیرعمدی شده باشند را با تأیید کارگروهی متشکل از نمایندگان جهاد کشاورزی شهرستان، بانک مربوطه در شهرستان، صندوق بیمه کشاورزی شهرستان و فرمانداری شهرستان مشروط به تأمین بار مالی اضافی از محل اعتبارات ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور و اعتبارات پیش‌بینی نشده قانون بودجه به مدت سه سال امهال کنند.</p>	
<p>ز) دولت مکلف است جهت تجهیز و اورهال نمودن بالگردهای هوانیروز و هواپیماهای C130 نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که همیشه جزء اولین گروه‌های امداد و نجات در حوادث غیر مترقبه کشور بوده از محل بند «الف» تبصره «۱۳» (کمک به هلال احمر جمهوری اسلامی ایران)، مبلغ یک‌هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال کسر و به هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران اضافه نماید.</p>	
تبصره «۱۴»	تبصره «۱۴»
<p>در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ منابع مالی حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور تا مبلغ چهارصد و هشتاد هزار میلیارد (۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و ردیف‌های یارانه‌ای این قانون با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام نماید.</p>	<p>در اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ منابع مالی حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور تا مبلغ چهارصد و هشتاد هزار میلیارد (۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) و ردیف‌های یارانه‌ای این قانون را با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام نماید.</p>

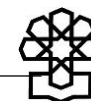
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>الف) دولت موظف است در سال ۱۳۹۵ یارانه نقدی خانوارهایی که سرپرست آنها مشمول عناوین زیر هستند را حذف کند:</p> <p>۱. کلیه تجار و صاحبان مشاغل آزاد که درآمد سالیانه آنها حداقل سیصدوپنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد.</p> <p>۲. نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قضات و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی، پزشکان و دندانپزشکان.</p> <p>۳. کلیه کارکنان دولت و قوای سه‌گانه و شهرداری‌ها و کلیه مؤسسات عمومی و مؤسسات عمومی غیردولتی و کلیه کارکنان نیروهای مسلح و بازنشستگان کشوری و لشکری و کلیه حقوق‌بگیران و مستمری‌بگیران مشمول تأمین اجتماعی و همه دریافت‌کنندگان حقوق و مستمری بخش دولتی و غیردولتی که دریافتی سالیانه آنها بیش از سیصدوپنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد.</p> <p>۴. کلیه مدیران و اعضای هیئت مدیره و بازرسان شرکت‌های دولتی و غیردولتی و وابسته به دولت و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه مدیران و اعضای هیئت مدیره و رؤسا و معاونان مناطق و شعب بانک‌ها و بیمه‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری و کلیه کارکنان اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی که دریافتی سالیانه آنها بیش از سیصدوپنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد.</p> <p>۵. کلیه ایرانیان مقیم خارج از کشور.</p> <p>۶. کلیه اشخاصی که در سه دهک بالای درآمدی کشور هستند و در موارد فوق، ذکر نشده‌اند.</p>	
<p>ب) از ابتدای تیرماه ۱۳۹۵ پرداخت یارانه به اشخاص مشمول این تبصره تصرف در اموال عمومی بوده و جرم محسوب می‌شود.</p>	
<p>ج) دریافت یارانه توسط افرادی که به‌موجب این تبصره استحقاق دریافت یارانه را ندارند مستوجب جریمه نقدی به میزان دو برابر مبلغ دریافتی می‌باشد.</p>	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>د) در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تقویت تولید ملی منابع حاصل از اجرای بند «الف» این تبصره به شرح زیر هزینه می‌گردد:</p> <p>۱. سی درصد (۳۰٪) جهت یارانه سود تسهیلات اشتغال با اولویت خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام خمینی (ره) و بهزیستی و ایثارگران و رزمندگان معسر و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و جوانان.</p> <p>۲. سی و پنج درصد (۳۵٪) جهت پرداخت یارانه سود تسهیلات به واحدهای کوچک و متوسط صنعتی، معدنی، کشاورزی، خدمات فنی و مهندسی، گردشگری و صادراتی.</p> <p>۳. پانزده درصد (۱۵٪) جهت حمایت از نوسازی صنایع با رویکرد کاهش مصرف شدت انرژی.</p> <p>۴. بیست درصد (۲۰٪) جهت ارائه مشوق‌ها و زیرساخت‌های صادراتی.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این بند توسط کارگروهی متشکل از وزرای صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت یک‌ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>	
<p>ه) دولت موظف است در تشخیص خانوارهای سه دهک اول درآمدی تعداد جمعیت خانوار را مورد توجه قرار دهد.</p>	
<p>و) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است هر سه‌ماه یک‌بار گزارش اجرای این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.</p>	
<p>ز) کلیه کسانی که واجد شرایط دریافت یارانه هستند می‌توانند به دولت اجازه دهند که یارانه آنها را به افراد نیازمند خاص یا عام یا طرح‌های عمرانی استانی انتقال دهند.</p>	
<p>ح) دولت مکلف است حداکثر چهارماه پس از تصویب این قانون کلیه وسایل نقلیه سبک و سنگین اعم از بنزینی، نفت‌گاز (گازوئیلی) و دوگانه‌سوز را به کارت سوخت مجهز کند و از آن</p>	

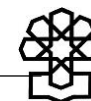
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>تاریخ، عرضه هرگونه سوخت به کلیه وسایل نقلیه صرفاً با استفاده از کارت مذکور و براساس بندهای زیر انجام می‌پذیرد:</p> <p>۱. هزینه واگذاری کارت هوشمند سوخت از مالک خودرو دریافت شود.</p> <p>۲. قیمت انواع سوخت برابر قیمت آنها در پایان سال ۱۳۹۴ با رعایت بندهای این تبصره خواهد بود.</p> <p>۳. در صورتی که وسیله نقلیه با استفاده از کارت سوخت جایگاه و یا مازاد بر سهمیه تعیین شده توسط دولت (سهمیه پایه) سوخت‌گیری کند، بهای سوخت تحویلی براساس قیمت تمام شده خواهد بود.</p> <p>۴. قیمت تمام شده موضوع این تبصره عبارت است از: قیمت تحویل در بندر (فوب) خلیج فارس به اضافه هزینه‌های جانبی شامل ریزش، تبخیر، بیمه، انتقال، حمل، توزیع و عوارض قانونی موضوع جزء «۲» تبصره ماده (۱۶) و بند «ج» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و نرخ کارمزد مناسب پرداختی به جایگاہداران که توسط دولت تعیین می‌شود.</p>	
<p>ط) دولت موظف است پس از تصویب این قانون نسبت به ثبت نام افرادی که موفق به ثبت نام برای دریافت یارانه نشده‌اند اقدام و پس از ثبت نام نسبت به پرداخت یارانه آنان اقدام کند. ثبت نام در فرمانداری‌ها انجام می‌شود.</p>	
تبصره «۱۵»	تبصره «۱۵»
<p>الف) شرکت‌های تولید نیروی برق حرارتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالیانه خود را به ترتیب به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه انتقال کشور پرداخت نماید. شرکت‌های فروشنده برق نیروگاه‌های آبی موظفند تمامی وجوه حاصل از</p>	<p>الف) شرکت‌های تولید نیروی برق حرارتی و شرکت‌های برق منطقه‌ای مکلفند منابع تعیین شده در بودجه مصوب سالیانه خود را به ترتیب به شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی و شرکت توانیر بابت رد دیون و یا سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه حرارتی و توسعه شبکه انتقال کشور پرداخت نماید. شرکت‌های فروشنده برق</p>

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>فروش انرژی‌های برق خود را پس از وضع هزینه‌های تولید برای سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه برق آبی به مصرف برسانند. وجوه پرداختی توسط شرکت‌های یادشده برای سرمایه‌گذاری موضوع این بند به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود. دستورالعمل حسابداری این بند با رعایت مقررات قانونی مربوط به تصویب وزرای امور اقتصادی و دارایی و نیرو می‌رسد.</p>	<p>نیروگاه‌های آبی موظفند تمامی وجوه حاصل از فروش انرژی‌های برق خود را پس از وضع هزینه‌های تولید برای سرمایه‌گذاری در توسعه نیروگاه برق آبی به مصرف برسانند. وجوه پرداختی توسط شرکت‌های یاد شده برای سرمایه‌گذاری موضوع این بند به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود. دستورالعمل حسابداری این بند با رعایت مقررات قانونی مربوط به تصویب وزرای امور اقتصادی و دارایی و نیرو می‌رسد.</p>
<p>ب) نقل و انتقال اموال و دارایی‌ها و قراردادهای بین شرکت مادر تخصصی توانیر و شرکت‌های توزیع نیروی برق از پرداخت هرگونه مالیات معاف می‌باشد.</p>	<p>ب) نقل و انتقال اموال و دارایی‌ها و قراردادهای بین شرکت مادر تخصصی توانیر و شرکت‌های توزیع نیروی برق از پرداخت هرگونه مالیات معاف می‌باشد.</p>
<p>تبصره «۱۶»</p>	<p>تبصره «۱۶»</p>
<p>به دولت اجازه داده می‌شود برای تسریع در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به‌منظور تأمین اعتبار مورد نیاز پروژه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، علاوه بر اعتباراتی که در بودجه دستگاه‌های اجرایی منظور شده است، نسبت به استفاده از منابع بودجه حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) اعتبارات هزینه‌ای (به‌استثنای فصول اول و ششم) و پنج درصد (۵٪) اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی برای تأمین اعتبار اجرای برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی مورد استفاده قرار دهد.</p>	<p>به دولت اجازه داده می‌شود برای تسریع در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به‌منظور تأمین اعتبار مورد نیاز پروژه‌های مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، علاوه بر اعتباراتی که در بودجه دستگاه‌های اجرایی منظور شده است، نسبت به استفاده از منابع بودجه حداکثر تا ده درصد (۱۰٪) اعتبارات هزینه‌ای (به‌استثنای فصول اول و ششم) و پنج درصد (۵٪) اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و همچنین برای تأمین مالی طرح‌های انتفاعی، نسبت به انتشار اوراق اسلامی حداکثر تا دو برابر مجوزهای مندرج در بودجه سال ۱۳۹۵ با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و تصویب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی برای تأمین اعتبار اجرای برنامه‌ها، طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی مورد استفاده قرار دهد.</p>

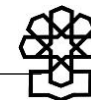
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۱۷»	تبصره «۱۷»
کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مجازند تا دو درصد (۲٪) از اعتبارات خود را به منظور فرهنگسازی، به‌ویژه در بخش بنیان‌های اقتصاد مقاومتی و مقابله با آسیب‌های اجتماعی- فرهنگی از طریق سازمان صدا و سیما هزینه کنند.	
تبصره «۱۸»	تبصره «۱۷»
دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و قراردادهای پیمانکاری مکلفند حداکثر تا پایان ماه بعد از تاریخ دریافت صورت وضعیت یا صورتحساب حسب مورد، مالیات متعلق به قراردادهای پیمانکاری مربوط به پیمانکار را پرداخت نمایند. در غیر این صورت، حسب درخواست مؤدی (پیمانکار)، اصل مالیات و جریمه‌های متعلق از طریق عملیات اجرایی از کارفرما وصول و به حساب‌های تعیین شده سازمان امور مالیاتی کشور واریز می‌شود. در این صورت اصل مالیات وصولی به حساب مؤدی ذی‌ربط منظور و حسب مقررات مربوط به مؤدی مزبور مسترد خواهد شد.	دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و قراردادهای پیمانکاری مکلفند حداکثر تا پایان ماه بعد از تاریخ دریافت صورت وضعیت یا صورتحساب حسب مورد، مالیات متعلق به پیمانکار پرداخت نمایند. در غیر این صورت، حسب درخواست مؤدی (پیمانکار)، اصل مالیات و جریمه‌های متعلق از طریق عملیات اجرایی از کارفرما وصول و به حساب‌های تعیین شده سازمان امور مالیاتی کشور واریز خواهد شد. در این صورت اصل مالیات وصولی به حساب مؤدی ذی‌ربط منظور و حسب مقررات مربوط به مؤدی مزبور مسترد خواهد شد.
جریمه استنکاف کارفرما، معادل ده درصد (۱۰٪) مالیات پرداخت نشده محاسبه و مطالبه می‌شود. همچنین تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این تبصره در موارد مقرر موجب تعلق جریمه به میزان دو درصد (۲٪) در ماه نسبت به مالیات پرداخت نشده از زمان انتظار مهلت تسلیم اظهارنامه یا سررسید پرداخت مالیات، هرکدام که مقدم باشد، است. در این صورت پیمانکاران و مهندسان مشاور در رابطه با پرداخت مالیات متعلق و جرائم مذکور مسئولیتی نخواهند داشت.	جریمه استنکاف کارفرما، معادل ده درصد (۱۰٪) مالیات پرداخت نشده محاسبه و مطالبه خواهد شد. همچنین تأخیر در پرداخت مالیات‌های موضوع این تبصره در موارد مقرر موجب تعلق جریمه به میزان دو درصد (۲٪) در ماه نسبت به مالیات پرداخت نشده از زمان انتظار مهلت تسلیم اظهارنامه یا سررسید پرداخت مالیات، هرکدام که مقدم باشد، خواهد بود. در این صورت پیمانکاران و مهندسان مشاور در رابطه با پرداخت مالیات متعلق و جرائم مذکور مسئولیتی نخواهند داشت.

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۱۹»	تبصره «۱۸»
<p>به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ اموال غیرمنقول دولتی را که بهره‌بردار آن وزارت راه و شهرسازی است و واگذاری آنها مشمول سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نمی‌باشد و مصارف آنها نیز از مصادیق جزء «۲» بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نیست با رعایت قوانین موضوعه کشور تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به فروش رسانده و درآمد حاصله را جهت افزایش سرمایه بانک مسکن اختصاص دهد.</p>	<p>الف) به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل واگذاری اموال غیرمنقول در اختیار وزارت راه و شهرسازی به افزایش سرمایه نقدی و یا غیرنقدی بانک مسکن و با اصلاح اساسنامه آن به‌عنوان یک بانک توسعه‌ای - تخصصی که به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد اختصاص دهد.</p>
	<p>ب) بانک مسکن مجاز است با استحصالی جریان نقدی و تسهیلات مالی ناشی از اموال غیرمنقول در اختیار وزارت راه و شهرسازی از طریق راه‌اندازی انواع صندوق‌های پس‌انداز، زمین و ساختمان و اوراق بهادار و محصولات جدید بانکی به ارتقای ظرفیت تسهیلات‌دهی خود در بخش مسکن اقدام نماید.</p>
	<p>ج) بانک مسکن می‌تواند با تأمین مالی ساختار یافته و خدمات مدیریت دارایی‌ها از طریق قراردادهای واگذاری، مشارکت و پذیرش با وکالت سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و غیردولتی به ارائه انواع خدمات تأمین مالی مبتنی بر دارایی‌های غیربازارپذیر آنها بپردازد. متقابلاً به سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی اجازه داده می‌شود نسبت به انعقاد قراردادهای مذکور با رعایت سایر موارد قانونی اقدام نمایند.</p>
	<p>د) به بانک مسکن اجازه داده می‌شود به‌منظور تأمین مالی ریالی و ارزی مورد نیاز طرح‌های توسعه‌ای که دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی در زیرساخت ناوگان و تجهیزات شقوق مختلف حمل‌ونقل و مسکن و توسعه شهرهای جدید و عمران و بهسازی شهری تا سقف معادل پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار مستقلاً و یا با مشارکت</p>

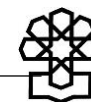
قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
	صندوق توسعه ملی نسبت به صدور انواع اوراق بهادار ارزی و ریالی با رعایت ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام نماید. ریسک نوسانات غیرمترعارف نرخ ارز از منابع مذکور در طرح‌های مشترک با صندوق توسعه ملی توسط صندوق مصون‌سازی خواهد شد.
	ه) دولت مجاز است سود سهام و مالیات متعلق به عملکرد سال ۱۳۹۴ بانک مسکن را به‌عنوان افزایش سرمایه این بانک منظور نماید.
	تبصره «۱۹»
	به دولت اجازه داده می‌شود به‌منظور اصلاح صورت‌های مالی و افزایش توان تسهیلات‌دهی بانک‌های دولتی از محل حساب مازاد حاصله از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حداکثر به میزان پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بابت تسویه مطالبات بانک مرکزی از بانک‌های دولتی و مطالبات قطعی بانک‌ها از دولت منظور نماید. نحوه تخصیص و تسویه مطالبات مذکور توسط کارگروهی مرکب از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین خواهد شد و معادل مبالغ تسویه شده بابت بدهی‌های بانک دولتی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سرمایه دولت در بانک‌های یاد شده افزایش می‌یابد.

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۲۰»	تبصره «۲۰»
در صورت پرداخت و تسویه حساب قبوض جریمه‌های رانندگی توسط مالکان خودرو تا پایان آذرماه ۱۳۹۵، جریمه دیرکرد ناشی از عدم پرداخت تا پایان سال ۱۳۹۴ بخشیده می‌شود. مبلغ وصولی از این محل به حساب درآمد عمومی موضوع ردیف ۱۵۰۱۲۳ جدول ۵ این قانون واریز می‌شود و از محل ردیف ۱۵۳-۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون به مصرف می‌رسد.	
	الف) به دولت اجازه داده می‌شود تا معادل بدهی‌های مسجل خود به بانک‌ها و پیمانکاران، اوراق مالی اسلامی منتشر و از محل منابع حاصل از فروش این اوراق یا اوراق منتشره فروش نرفته، تمام یا بخشی از بدهی‌های خود را تسویه نماید.
	ب) مشابه بند «ح» تبصره «۵» قانون است و روبروی آن گذاشته شد.
تبصره «۲۱»	
کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که در چارچوب نظام بانکداری الکترونیک فعالیت دارند موظفند دو درصد (۲٪) درآمد حاصل از دریافتی بابت تراکنش‌ها در نظام بانکداری الکترونیک را به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز کنند. معادل مبلغ واریزی تا سقف مبلغ سه هزار و شصت و پنج میلیارد (۳,۶۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل ردیف ۱۵۱ - ۵۳۰۰۰۰ جدول ۹ این قانون به مصرف می‌رسد.	
تبصره «۲۲»	
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه وجوه ارزی مسترد شده ناشی از طرح دعاوی در مراجع بین‌المللی و کشورهای خارجی مربوط به قراردادهای نظامی قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال را به ردیف درآمدی	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
۱۶۵۰۱۶۵ جدول ۵ این قانون واریز کند. معادل مبلغ واریزی از محل ردیف‌ها و جداول مربوطه در این قانون به مصرف می‌رسد.	
تبصره «۲۳»	
دولت مکلف است معادل بدهی حسابرسی شده شرکت خدمات هوایی کشور به دولت و شرکت‌های دولتی را با مطالبات از شرکت مذکور به استثنای بدهی‌های مالیاتی تا سقف ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تهاتر کند. خزانه‌داری کل کشور مکلف است معادل مبلغ تهاتر مذکور را به حساب بستانکار و بدهکار دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط و شرکت‌های دولتی مربوطه منظور و با آنها تسویه کند.	
تبصره «۲۴»	
به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اجازه داده می‌شود دفترچه‌های بیمه پایه درمانی مازاد افراد دارنده بیش از یک دفترچه بیمه پایه درمانی را که تا پایان شهریورماه نسبت به تعیین تکلیف و انتخاب یک دفترچه اقدام ننموده‌اند، ابطال کند.	
تبصره «۲۵»	
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است ایران‌چک‌های مورد نیاز کشور را پس از تصویب شورای پول و اعتبار تولید و با مسدود کردن معادل ریالی آن تحت نظارت هیئت نظارت اندوخته اسکناس (موضوع ماده (۲۱) قانون پولی و بانکی کشور) منتشر کند.	
تبصره «۲۶»	
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مانده تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به کمیته امداد امام‌خمينی (ره) و سه هزار میلیارد	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
<p>(۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان بهزیستی با معرفی دستگاه‌های ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال مددجویی و دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور ديه و کمک به زندانیان نیازمند قرار می‌گیرد تا به خانواده‌های معسر زندانیان پرداخت کند. در صورتی که هر یک از دستگاه‌های مشمول نتوانند به هر میزان از سهمیه تسهیلات خود تا پایان آذرماه ۱۳۹۵ استفاده نمایند، سهمیه مزبور به دیگر دستگاه‌های مشمول تعلق می‌گیرد.</p>	
تبصره «۲۷»	
<p>شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کمیته‌های برنامه‌ریزی شهرستان‌ها موظفند حداقل هشت درصد (۸٪) از سرجمع اعتبارات عمرانی استانی این قانون را در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان قرار دهند تا صرف تهیه و اجرای طرح‌های هادی و بهسازی روستاهای شهرستان مربوط شود.</p>	
تبصره «۲۸»	
<p>به منظور افزایش سرمایه بانک‌های کشاورزی، ملی و سپه، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود هزینه‌های تأمین مالی منابعی که از محل تسهیلات و خطوط اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط بانک‌های مذکور تا پایان سال ۱۳۹۴ محاسبه و در حساب‌ها ثبت شده است را تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به حساب افزایش سرمایه دولت در آن بانک‌ها منظور کند. سهم هریک از بانک‌ها توسط کارگروهی متشکل از رئیس کل بانک مرکزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌شود.</p>	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
تبصره «۲۹»	
<p>به منظور حمایت از ازدواج جوانان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری کشور را ملزم کند به اندازه سهم خود از مجموع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و جاری در پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه مشارکت کرده و تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را در اولویت نخست پرداخت قرار دهد.</p> <p>تبصره «۱»- تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوجین از سی میلیون (۳۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با دوره بازپرداخت چهارساله افزایش می‌یابد.</p> <p>تبصره «۲»- بانک مرکزی موظف است اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را به نحوی مدیریت کند که تعداد جوانان در صف وام ازدواج در پایان هر ماه کمتر از پنجاه هزار نفر باشد.</p> <p>تبصره «۳»- بانک مرکزی وظیفه نظارت بر اجرای این قانون و جریمه بانک‌های متخلف در این زمینه را برعهده دارد.</p>	
تبصره «۳۰»	
<p>دولت مکلف است از محل اعتبارات بنیاد شهید و امور ایثارگران موضوع ردیف ۱۳۱۶۰۰ جدول ۷ این قانون به جانبازان و آزادگان غیرحالت اشتغال معسر فاقد درآمد که براساس قوانین نیروهای مسلح مشمول دریافت حقوق وظیفه نمی‌باشند تا زمانی که فاقد شغل و درآمد باشند ماهانه کمک معیشت معادل حداقل حقوق کارکنان دولت پرداخت کند.</p>	
تبصره «۳۱»	
<p>بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلف است از محل اعتبارات خود موضوع ردیف ۱۳۱۶۰۰ جدول ۷ این قانون با تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد و یا مراجع قانونی ذی‌ربط حسب مورد به والدین و همسران شهدا که به دلیل کهولت سن و یا بیماری صعب‌العلاج نیاز به نگهداری دارند در صورتی</p>	

قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
که در میان خانواده، فرد یا افرادی از آنها نگهداری کنند، نسبت به پرداخت حق نگهداری به میزان سی درصد (۳۰٪) حداقل حقوق کارکنان دولت اقدام کند.	
تبصره «۳۲»	
اجزای جدول اصلاح تعرفه‌های قوه قضائیه مندرج در جدول ۱۶ در سقف چهارهزار میلیارد (۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به شرح پیوست می‌باشد.	
تبصره «۳۳»	تبصره «۲۱»
آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از تصویب آن تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.	آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز این قانون توسط دولت تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.
تبصره «۳۳»	تبصره «۲۲»
کلیه احکام مندرج در این قانون صرفاً مربوط به سال ۱۳۹۵ است.	کلیه احکام مندرج در این قانون صرفاً مربوط به سال ۱۳۹۵ است.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۸۶۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بودجه سال ۱۳۹۵ از لایحه تا قانون

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی (گروه بودجه)

تهیه و تدوین‌کنندگان: محمدتقی فیاضی، سعید حاتمی‌زاده

همکار: عاطفه موسوی‌جلالی

ناظران علمی: محمد قاسمی، رضا زمانی

منتقاضی: کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه کلیدی:

قانون بودجه ۱۳۹۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۳/۵